

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2018 r.

Poz. 1629

USTAWA

z dnia 5 lipca 2018 r.

o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej¹⁾

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawę z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, ustawę z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, ustawę z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe, ustawę z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym, ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawę z dnia 18 października 2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego, ustawę z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobieniu i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina, ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, ustawę z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, ustawę z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin, ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, ustawę z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, ustawę z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych, ustawę z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych, ustawę z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz ustawę z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady tymczasowego zarządzania przedsiębiorstwem po śmierci przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zwanej dalej „CEIDG”, oraz kontynuowania działalności gospodarczej wykonywanej z wykorzystaniem tego przedsiębiorstwa.

Art. 2. 1. Przedsiębiorstwo w spadku obejmuje składniki niematerialne i materialne, przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, stanowiące mienie przedsiębiorcy w chwili jego śmierci.

2. Jeżeli w chwili śmierci przedsiębiorcy przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104 i 1629) stanowiło w całości mienie przedsiębiorcy i jego małżonka, przedsiębiorstwo w spadku obejmuje całe to przedsiębiorstwo.

3. Przedsiębiorstwo w spadku obejmuje także składniki niematerialne i materialne, przeznaczone do wykonywania działalności gospodarczej, nabyte przez zarządcę sukcesyjnego albo na podstawie czynności, o których mowa w art. 13, w okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.

4. W przypadkach, o których mowa w rozdziale 8, przepisy ustawy odnoszące się do przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio do udziału przedsiębiorcy w majątku wspólnym wspólników spółki cywilnej.

Art. 3. Właścicielem przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy jest:

- 1) osoba, która zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabyła składniki niematerialne i materialne, o których mowa w art. 2 ust. 1, na podstawie powołania do spadku z ustawy albo testamentu albo nabyła przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie na podstawie zapisu windykacyjnego;
- 2) małżonek przedsiębiorcy w przypadku, o którym mowa w art. 2 ust. 2, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 3) osoba, która nabyła przedsiębiorstwo w spadku albo udział w przedsiębiorstwie w spadku bezpośrednio od osoby, o której mowa w pkt 1 lub 2, w tym osoba prawna albo jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, do której wniesiono przedsiębiorstwo tytułem wkładu – w przypadku gdy po śmierci przedsiębiorcy nastąpiło zbycie tego przedsiębiorstwa albo udziału w tym przedsiębiorstwie.

Art. 4. Wielkość udziałów w przedsiębiorstwie w spadku ustala się według wielkości udziałów spadkowych lub udziałów we współwłasności przedsiębiorstwa.

Art. 5. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego oraz dokonywania czynności, o których mowa w art. 13, przez osobę, o której mowa w art. 14, jeżeli dokonała ona zgłoszenia o kontynuowaniu prowadzenia przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629), stosuje się odpowiednio przepisy o wykonywaniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę.

Rozdział 2

Ustanowienie zarządu sukcesyjnego

Art. 6. 1. Do ustanowienia zarządu sukcesyjnego wymagane jest:

- 1) powołanie zarządcy sukcesyjnego;
- 2) wyrażenie zgody osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego na pełnienie tej funkcji;
- 3) dokonanie wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego.

2. Zawieszenie działalności gospodarczej nie stanowi przeszkody do ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

3. Nie można ustanowić zarządu sukcesyjnego, jeżeli została ogłoszona upadłość przedsiębiorcy.

Art. 7. 1. Zarząd sukcesyjny zostaje ustanowiony z chwilą:

- 1) śmierci przedsiębiorcy, w przypadku gdy przedsiębiorca złożył wniosek o wpis do CEIDG zarządcy sukcesyjnego powołanego na podstawie art. 9 ust. 1;
- 2) dokonania wpisu do CEIDG zarządcy sukcesyjnego powołanego na podstawie art. 12.

2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu;
- 2) chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon albo uznającym przedsiębiorcę za zmarłego.

Art. 8. 1. Na zarządcę sukcesyjnego może być powołana osoba fizyczna, która ma pełną zdolność do czynności prawnych.

2. Nie może pełnić funkcji zarządcy sukcesyjnego osoba, wobec której prawomocnie orzeczono:

- 1) zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 373 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 2344 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 398, 685, 1544 i 1629), lub
- 2) środek karny albo środek zabezpieczający w postaci zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej, obejmującego działalność gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorcę lub działalność gospodarczą w zakresie zarządu majątkiem.

Art. 9. 1. Przedsiębiorca może powołać zarządcę sukcesyjnego w ten sposób, że:

- 1) wskaże określoną osobę do pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego albo
- 2) zastrzeże, że z chwilą jego śmierci wskazany prokurent stanie się zarządcą sukcesyjnym.

2. Powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedsiębiorcę oraz wyrażenie zgody osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego na pełnienie tej funkcji w przypadkach, o których mowa w ust. 1, wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 10. Jeżeli przedsiębiorca nie złożył wniosku o wpis do CEIDG zarządcy sukcesyjnego, po śmierci przedsiębiorcy zarząd sukcesyjny może zostać ustanowiony wyłącznie w wyniku powołania zarządcy sukcesyjnego na podstawie art. 12.

Art. 11. 1. Funkcję zarządcy sukcesyjnego w jednym czasie może pełnić tylko jedna osoba.

2. Przedsiębiorca może powołać zarządcę sukcesyjnego na wypadek, gdyby zarządca sukcesyjny powołany w pierwszej kolejności zrezygnował z pełnienia tej funkcji albo nie mógł jej pełnić z powodu śmierci, ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych, odwołania go przez przedsiębiorcę albo uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

3. Powołanie zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w ust. 2, następuje z chwilą rezygnacji zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności, jego śmierci, ograniczenia lub utraty przez niego zdolności do czynności prawnych, jego odwołania przez przedsiębiorcę albo uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2.

4. W przypadku gdy przedsiębiorca nie powołał zarządcy sukcesyjnego na wypadek zajścia zdarzeń, o których mowa w ust. 2, i zdarzenia te zaszły przed śmiercią przedsiębiorcy, stosuje się przepis art. 12.

Art. 12. 1. Jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy, po śmierci przedsiębiorcy zarządcę sukcesyjnego może powołać:

- 1) małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub
- 2) spadkobierca ustawowy przedsiębiorcy, który przyjął spadek, albo
- 3) spadkobierca testamentowy przedsiębiorcy, który przyjął spadek, albo zapisobierca windykacyjny, który przyjął zapis windykacyjny, jeżeli zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje mu udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego zarządcę sukcesyjnego może powołać wyłącznie właściciel przedsiębiorstwa w spadku.

3. Do powołania zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, wymagana jest zgoda osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 85/100.

4. Jeżeli nie zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, nie został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia ani nie zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe, wielkość udziałów w przedsiębiorstwie w spadku ustala się przy uwzględnieniu wszystkich znanych osobie powołującej zarządcę sukcesyjnego osób, którym w chwili powołania zarządcy sukcesyjnego przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku.

5. Powołanie zarządcy sukcesyjnego albo wyrażenie zgody na powołanie zarządcy sukcesyjnego przez przedstawiciela ustawowego osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, nie wymaga zezwolenia sądu opiekuńczego.

6. Osoba, o której mowa w ust. 1 albo 2, składa przed notariuszem oświadczenie o przysługującym jej udziale w przedsiębiorstwie w spadku oraz znanych jej innych osobach, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, a osoba, o której mowa w ust. 1, także oświadczenia o:

- 1) istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi,
- 2) znanych testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów

– pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

7. Powołanie zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, oraz zgoda każdej z osób, o których mowa w ust. 3, wymagają zachowania formy aktu notarialnego.

8. Osoba powołana na zarządcę sukcesyjnego składa przed notariuszem oświadczenie o braku prawomocnie orzeczonych wobec niej zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 2, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

9. Powołanie zarządcy sukcesyjnego w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, notariusz zgłasza do CEIDG niezwłocznie, nie później niż w następnym dniu roboczym po dniu powołania zarządcy sukcesyjnego.

10. Uprawnienie do powołania zarządcy sukcesyjnego wygasa z upływem dwóch miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, termin ten biegnie od dnia znalezienia zwłok przedsiębiorcy albo uprawomocnienia się postanowienia stwierdzającego zgon.

11. Zarządca sukcesyjny powołany w przypadku, o którym mowa w ust. 1 albo 2, pełni funkcję od chwili dokonania wpisu do CEIDG tego zarządcy.

Rozdział 3

Zarząd przedsiębiorstwem w spadku do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego

Art. 13. 1. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, a jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony – do dnia wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, osoba, o której mowa w art. 14, może dokonywać czynności koniecznych do zachowania majątku lub możliwości prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku, polegających w szczególności na:

- 1) zaspokajaniu wymagalnych roszczeń lub przyjmowaniu należności, które wynikają ze zobowiązań przedsiębiorcy związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej, powstałych przed jego śmiercią;
- 2) zbywaniu rzeczowych aktywów obrotowych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398, 650 i 1629).

2. Osoba, o której mowa w art. 14, może także dokonywać czynności zwykłego zarządu w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej wykonywanej przez przedsiębiorcę przed jego śmiercią, jeżeli ciągłość tej działalności jest konieczna do zachowania możliwości jej kontynuacji lub uniknięcia poważnej szkody.

Art. 14. 1. Osobami uprawnionymi do dokonywania czynności, o których mowa w art. 13, są:

- 1) małżonek przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub
- 2) spadkobierca ustawowy przedsiębiorcy, albo
- 3) spadkobierca testamentowy przedsiębiorcy albo zapisobierca windykacyjny, któremu zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego czynności, o których mowa w art. 13, może dokonywać wyłącznie właściciel przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 15. Osoba, o której mowa w art. 14, dokonuje czynności, o których mowa w art. 13, w imieniu własnym, na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 16. Osoba, która w złej wierze dokonała czynności na podstawie art. 13, do której nie była uprawniona, ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez dokonanie tej czynności.

Rozdział 4

Zasady ogólne dotyczące wykonywania zarządu sukcesyjnego

Art. 17. 1. W sprawach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny posługuje się dotychczasową firmą przedsiębiorcy z dodaniem oznaczenia „w spadku”.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby, o której mowa w art. 14, dokonującej czynności, o których mowa w art. 13, jeżeli dokonała ona zgłoszenia o kontynuowaniu prowadzenia przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Art. 18. Zarząd sukcesyjny obejmuje zobowiązanie do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku oraz umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 19. 1. Zarząd sukcesyjny nie może być przeniesiony.

2. Zarządca sukcesyjny może ustanowić pełnomocnika do poszczególnych czynności lub pewnego rodzaju czynności.

Art. 20. Nie można ograniczyć zarządu sukcesyjnego ze skutkiem wobec osób trzecich.

Art. 21. 1. Zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

2. Zarządca sukcesyjny może pozywać i być pozywany w sprawach wynikających z wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej lub prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku oraz brać udział w postępowaniach administracyjnych, podatkowych i sądownoadministracyjnych w tych sprawach. W postępowaniach w takich sprawach zarządca sukcesyjny działa w imieniu własnym, na rzecz właściciela przedsiębiorstwa w spadku.

3. Oświadczeń oraz doręczeń pism w sprawach wynikających z wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej lub prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku dokonuje się wobec zarządcy sukcesyjnego.

4. Po uprawomocnieniu się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniu aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniu europejskiego poświadczenia spadkowego zarządca sukcesyjny udziela, na żądanie drugiej strony dokonywanej czynności, informacji o osobach, na rzecz których działa.

Art. 22. 1. Zarządca sukcesyjny dokonuje czynności zwykłego zarządu w sprawach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku.

2. Zarządca sukcesyjny dokonuje czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu za zgodą wszystkich właścicieli przedsiębiorstwa w spadku, a w przypadku braku takiej zgody – za zezwoleniem sądu.

3. Jeżeli do ważności czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu wymagana jest forma szczególna, oświadczenie obejmujące zgodę, o której mowa w ust. 2, składa się w tej samej formie.

Art. 23. Sąd opiekuńczy ogranicza zarząd sukcesyjny majątkiem osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego sprawowania zarządu majątkiem tej osoby. Sąd opiekuńczy określa, jakie czynności w zakresie zarządu majątkiem osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, nie mogą być przez zarządcę sukcesyjnego dokonywane bez zezwolenia sądu albo poddaje zarządcę sukcesyjnego innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun.

Art. 24. Jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny, zarząd spadkiem sprawowany przez kuratora spadku albo wykonawcę testamentu nie obejmuje przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 25. W okresie zarządu sukcesyjnego zbycie przedsiębiorstwa w spadku albo udziału w przedsiębiorstwie w spadku wymaga zachowania formy aktu notarialnego.

Rozdział 5

Stosunki między właścicielami przedsiębiorstwa w spadku a zarządcą sukcesyjnym

Art. 26. Do wynagrodzenia zarządcy sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o zleceniu.

Art. 27. 1. Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mają prawo do udziału w zyskach i uczestniczą w stratach wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku, w takim stosunku, w jakim przysługuje im udział w przedsiębiorstwie w spadku.

2. Właściciele przedsiębiorstwa w spadku mogą żądać podziału i wypłaty zysku pomniejszonego o należności publicznoprawne i niepokryte straty z upływem roku od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego i z końcem każdego kolejnego roku za rok poprzedni.

3. Zysk jest wypłacany w odpowiednich częściach właścicielom przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego.

4. Na żądanie właścicieli przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny wypłaca im zaliczki na poczet przewidywanego zysku, chyba że byłoby to sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki. Zaliczki mogą być wypłacane wyłącznie ze środków pieniężnych.

5. Zarządca sukcesyjny dokonuje rozliczenia wypłaconych zaliczek w terminach wypłaty zysku, określonych w ust. 2.

Art. 28. 1. Niezwłocznie po ustanowieniu zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny sporządza i składa przed notariuszem wykaz inwentarza przedsiębiorstwa w spadku, obejmujący składniki przedsiębiorstwa w spadku, z podaniem ich wartości według stanu i cen z chwili śmierci przedsiębiorcy, a także długi spadkowe związane z działalnością gospodarczą zmarłego przedsiębiorcy i ich wysokość według stanu z chwili śmierci przedsiębiorcy. W pozostałym zakresie do wykazu inwentarza przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio przepisy o wykazie inwentarza spadku.

2. Niezwłocznie po wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego osoba, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, wydaje przedsiębiorstwo w spadku jego właścicielom, a jeżeli zarząd sukcesyjny wygasł przed uprawomocnieniem się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowaniem aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydaniem europejskiego poświadczenia spadkowego – osobie, która przyjęła spadek. W przypadku braku takiej osoby zarządca sukcesyjny składa wniosek o zabezpieczenie spadku.

3. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, w terminie miesiąca od dnia, w którym dowiedział się o wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego, może zażądać od osoby, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego pisemnego sprawozdania z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku wraz ze wskazaniem stanu przedsiębiorstwa w spadku na chwilę wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

Rozdział 6

Prowadzenie przedsiębiorstwa w spadku

Art. 29. Od chwili ustanowienia zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny wykonuje prawa i obowiązki zmarłego przedsiębiorcy wynikające z wykonywanej przez niego działalności gospodarczej oraz prawa i obowiązki wynikające z prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 30. 1. W przypadku braku odmiennych postanowień umowy lub przepisów ustawy do umów zawartych przez przedsiębiorcę w zakresie działalności jego przedsiębiorstwa, z wyłączeniem umów, których wykonanie zależy od osobistych przymiotów zmarłego przedsiębiorcy, stosuje się przepisy ust. 2–4.

2. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego każda ze stron umowy może powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia. Druga strona umowy zawartej przez przedsiębiorcę nie może jednak powstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, jeżeli osoba, o której mowa w art. 14, zaofiaruje świadczenie wzajemne.

3. Bieg terminów spełnienia świadczenia oraz terminów do wykonania innych obowiązków lub uprawnień wynikających z umowy nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu w okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, a jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony – do dnia wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.

4. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 14, zaofiaruje świadczenie wzajemne, termin spełnienia świadczenia drugiej strony umowy biegnie od dnia zaofiarowania świadczenia przez tę osobę.

Art. 31. 1. W przypadku śmierci przedsiębiorcy do umów o pracę stosuje się przepis art. 63² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000, 1076, 1608 i 1629).

2. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego uprawnienia i obowiązki pracodawcy wykonuje zarządca sukcesyjny, a w przypadku jego braku – osoby, o których mowa w art. 14.

Art. 32. Za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku solidarną odpowiedzialność ponoszą właściciele przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 33. 1. Zarządca sukcesyjny nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte na rachunek właściciela przedsiębiorstwa w spadku, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

2. Zarządca sukcesyjny ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną na skutek nienależytego wykonywania obowiązków.

3. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez zarządcę sukcesyjnego, powołanego z naruszeniem art. 12, solidarnie z zarządcą sukcesyjnym ponosi osoba, która w złej wierze powołała zarządcę sukcesyjnego lub wyraziła na to zgodę, mimo że nie była do tego uprawniona.

Art. 34. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny został powołany z naruszeniem art. 12, do prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku przez zarządcę sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia.

Art. 35. 1. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku, który nie uczestniczył w powołaniu zarządcy sukcesyjnego na skutek naruszenia art. 12, ponosi odpowiedzialność za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa w spadku do wartości stanu czynnego przedsiębiorstwa w spadku przypadającej na jego udział, według stanu na dzień, w którym dowiedział się o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego. Do ustalania stanu czynnego przedsiębiorstwa w spadku stosuje się odpowiednio przepisy o ustalaniu stanu czynnego spadku.

2. Ograniczenie odpowiedzialności, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy zobowiązań powstałych po dniu, w którym właściciel przedsiębiorstwa w spadku dowiedział się o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego, chyba że niezwłocznie odwołał zarządcę sukcesyjnego, a jeżeli nie był uprawniony do odwołania zarządcy sukcesyjnego – zażądał jego odwołania przez osoby uprawnione.

Rozdział 7

Decyzje, działalność regulowana i wpisy do rejestru działalności regulowanej oraz innych rejestrów

Art. 36. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do koncesji, zezwoleń, licencji oraz pozwoleń, wydanych wobec przedsiębiorcy w formie decyzji organu administracji publicznej, związanych z wykonywaną przez niego działalnością gospodarczą, zwanych dalej „decyzjami związanymi z przedsiębiorstwem”, z wyłączeniem przypadków, gdy:

- 1) zgodnie z odrębnymi przepisami decyzja może zostać wydana wyłącznie wobec osoby fizycznej;
- 2) prawa i obowiązki wynikające z decyzji przechodzą z mocy prawa na następców prawnych przedsiębiorcy z chwilą jego śmierci.

Art. 37. 1. W przypadku śmierci przedsiębiorcy decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa:

- 1) jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny – z upływem trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 38 ust. 1;
- 2) jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny – z upływem sześciu miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, chyba że w tym terminie został złożony wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5.

2. Postępowanie wszczęte na wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5, zawieszają się z urzędu do czasu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, jeżeli został złożony wniosek, o którym mowa w art. 38 ust. 1. Gdy ustąpi przyczyna uzasadniająca zawieszenie postępowania, o której mowa w zdaniu pierwszym, postępowanie podejmowane jest z urzędu. O wydaniu postanowienia w sprawie zawieszenia albo podjęcia postępowania zawiadamia się wnioskodawcę, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5. Na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania albo podjęcia postępowania nie służy zażalenie.

3. Jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, a przed upływem terminu, o którym mowa w art. 42 ust. 1, osoba, o której mowa w art. 14, zgłosiła organowi administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, zaprzestanie działalności objętej tą decyzją, decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem dokonania tego zgłoszenia.

Art. 38. 1. W terminie trzech miesięcy od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego zarządca sukcesyjny może złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania tej decyzji.

2. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, potwierdza, w drodze decyzji, możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w odrębnych przepisach;
- 2) zarządca sukcesyjny przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) zarządca sukcesyjny oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je zarządca sukcesyjny.

Art. 39. 1. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, odmawia, w drodze decyzji, potwierdzenia możliwości jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego, jeżeli nie zostały spełnione wymogi określone w art. 38 ust. 2.

2. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja o odmowie potwierdzenia możliwości jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego stała się ostateczna.

Art. 40. 1. W przypadku gdy są spełnione wymogi określone w art. 38 ust. 2 pkt 2 i 3, od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1, zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Od dnia złożenia tego wniosku zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją.

2. Jeżeli wykonywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, może zakazać, w drodze postanowienia, jej wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1. Na postanowienie zarządcy sukcesyjnego przysługuje zażalenie.

3. Zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonać związane z decyzją związaną z przedsiębiorstwem obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1, niezwłocznie po dniu, w którym decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania przez niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem stała się ostateczna.

Art. 41. 1. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny przestał pełnić funkcję, kolejny zarządca sukcesyjny może złożyć wniosek o potwierdzenie możliwości wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG. Jeżeli przed dniem złożenia tego wniosku wydane zostało ostateczne postanowienie o zakazie wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez poprzedniego zarządcę sukcesyjnego, przepisu art. 40 ust. 1 nie stosuje się.

2. Jeżeli zarządca sukcesyjny nie złożył wniosku, o którym mowa w ust. 1, z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG, decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa.

Art. 42. 1. Właściciel przedsiębiorstwa w spadku może złożyć do organu administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, wniosek o przeniesienie na niego tej decyzji w terminie sześciu miesięcy od dnia:

- 1) śmierci przedsiębiorcy, jeżeli nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, albo
- 2) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

2. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, przenosi, w drodze decyzji, decyzję związaną z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku przez dokonanie zmiany decyzji związanej z przedsiębiorstwem w zakresie jej adresata, jeżeli:

- 1) są spełnione warunki do uzyskania tej decyzji, określone w odrębnych przepisach;
- 2) właściciel przedsiębiorstwa w spadku przedłoży dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1;
- 3) właściciel przedsiębiorstwa w spadku oświadczy, że przyjmuje wszystkie warunki zawarte w tej decyzji i zobowiązuje się do wykonania związanych z nią obowiązków;
- 4) właściciel przedsiębiorstwa w spadku przedłoży pisemną zgodę pozostałych właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

3. Warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je właściciel przedsiębiorstwa w spadku, który złożył wniosek o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem.

4. Zarządca sukcesyjny jest stroną postępowania wszczętego na wniosek, o którym mowa w ust. 1.

5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy będącego współnikiem spółki cywilnej także inny współnik spółki cywilnej może złożyć wniosek o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 43. 1. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, chyba że przed tym dniem został złożony wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5.

2. Jeżeli przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego została wydana decyzja potwierdzająca możliwość wykonywania decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez zarządcę sukcesyjnego oraz spełnione są wymogi określone w art. 42 ust. 2 pkt 2–4, wnioskodawca może wykonywać uprawnienia wynikające z decyzji związanej z przedsiębiorstwem od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5, a w przypadku wskazanym w art. 37 ust. 2 – od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Od dnia złożenia wniosku, z wyłączeniem okresu zawieszenia postępowania, o którym mowa w art. 37 ust. 2, wnioskodawca jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z tą decyzją.

3. Jeżeli wykonywanie decyzji związanej z przedsiębiorstwem przez wnioskodawcę groziłoby naruszeniem przepisów prawa albo interesu publicznego, organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, może zakazać, w drodze postanowienia, jej wykonywania przez wnioskodawcę do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5. Na postanowienie wnioskodawcy przysługuje zażalenie.

4. Wnioskodawca jest obowiązany wykonać związane z decyzją związaną z przedsiębiorstwem obowiązki, których termin wykonania upłynął w okresie od dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego do dnia złożenia wniosku o przeniesienie na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem, niezwłocznie po dniu, w którym decyzja o przeniesieniu na niego decyzji związanej z przedsiębiorstwem stała się ostateczna.

Art. 44. 1. Organ administracji publicznej, który wydał decyzję związaną z przedsiębiorstwem, odmawia, w drodze decyzji, przeniesienia decyzji związanej z przedsiębiorstwem na właściciela przedsiębiorstwa w spadku albo współnika spółki cywilnej, jeżeli nie zostały spełnione wymogi określone w art. 42 ust. 2.

2. Decyzja związana z przedsiębiorstwem wygasa z dniem, w którym decyzja o odmowie jej przeniesienia na właściciela przedsiębiorstwa w spadku albo współnika spółki cywilnej stała się ostateczna.

Art. 45. 1. Jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, przepisy ust. 2–8 stosuje się do działalności regulowanej oraz działalności wymagającej wpisu do innego niż rejestr działalności regulowanej rejestru prowadzonego przez organ administracji publicznej, z wyłączeniem przypadków, gdy zgodnie z odrębnymi przepisami, regulującymi wykonywanie tej działalności, do odpowiedniego rejestru może zostać wpisana wyłącznie osoba fizyczna.

2. Zarządca sukcesyjny może złożyć do organu prowadzącego rejestr wniosek o zmianę oznaczenia działalności przedsiębiorcy wpisanego do rejestru na firmę przedsiębiorcy z dodaniem oznaczenia „w spadku”, wskazując imię i nazwisko zarządcy sukcesyjnego oraz jego numer PESEL i numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile taki numer posiada, w terminie miesiąca od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

3. Wpis przedsiębiorcy do rejestru nie podlega wykreśleniu z chwilą jego śmierci, jeżeli zarządca sukcesyjny złoży:

- 1) wniosek, o którym mowa w ust. 2;
- 2) oświadczenie o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności wymagającej wpisu do rejestru.

4. Warunki, o których mowa w ust. 3 pkt 2, które mają charakter osobisty, uważa się za spełnione, jeżeli spełnia je zarządca sukcesyjny.

5. Organ prowadzący rejestr dokonuje zmiany wpisu w rejestrze, jeżeli spełnione są wymogi, o których mowa w ust. 3.

6. Jeżeli spełnione są wymogi, o których mowa w ust. 3, zarządca sukcesyjny może wykonywać uprawnienia wynikające z wpisu przedsiębiorcy do rejestru także przed dokonaniem zmiany wpisu w rejestrze, o której mowa w ust. 5. Od dnia złożenia wniosku zarządca sukcesyjny jest obowiązany wykonywać obowiązki związane z wpisem do rejestru.

7. W przypadku gdy zarządca sukcesyjny przestał pełnić funkcję, kolejny zarządca sukcesyjny może złożyć wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy w zakresie danych, o których mowa w ust. 2, w terminie dwóch miesięcy od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG. Przepisy ust. 3–6 stosuje się odpowiednio.

8. Jeżeli w terminach określonych w ust. 2 albo 7 nie został złożony wniosek o zmianę wpisu przedsiębiorcy wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, organ prowadzący rejestr wykreśla przedsiębiorcę z rejestru po upływie tych terminów.

Rozdział 8

Zarząd sukcesyjny w przypadku śmierci współnika spółki cywilnej

Art. 46. W przypadku gdy zastrzeżono, że spadkobiercy współnika wejdą do spółki cywilnej na jego miejsce i został ustanowiony zarząd sukcesyjny, prawa spadkobierców współnika w spółce wykonuje zarządca sukcesyjny. W takim przypadku zarządca sukcesyjny prowadzi sprawy spółki oraz reprezentuje ją na zasadach obowiązujących zmarłego współnika od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.

Art. 47. 1. W przypadku gdy nie zastrzeżono, że spadkobiercy współnika wejdą do spółki cywilnej na jego miejsce, a został ustanowiony zarząd sukcesyjny, z chwilą śmierci współnika jego spadkobiercy wchodzi do spółki na jego miejsce, jeżeli pozostali współnicy wyrażą na to zgodę. Zarządca sukcesyjny prowadzi sprawy spółki oraz reprezentuje ją na zasadach obowiązujących zmarłego współnika od dnia wyrażenia zgody przez pozostałych współników.

2. Zarządca sukcesyjny niezwłocznie po ustanowieniu zarządu sukcesyjnego zawiadamia o tym pozostałych współników na piśmie. Jeżeli współnik nie wyrazi sprzeciwu na piśmie w terminie czternastu dni od dnia otrzymania zawiadomienia o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego, przyjmuje się, że wyraził zgodę, o której mowa w ust. 1. Oświadczenie o zgodzie na wejście albo sprzeciwie wobec wejścia do spółki spadkobierców współnika pozostali współnicy składają zarządcy sukcesyjnemu.

3. Do czasu wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 1, lub upływu terminu, o którym mowa w ust. 2, pozostali współnicy mogą sami podejmować wszelkie czynności w zakresie prowadzenia spraw spółki.

Art. 48. 1. W przypadku gdy na skutek śmierci współnika w spółce cywilnej pozostaje jeden współnik, spółka ulega rozwiązaniu najpóźniej z upływem terminu, o którym mowa w art. 12 ust. 10, jeżeli wcześniej nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Przepisy art. 46 i art. 47 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

2. Jedyne współnik spółki cywilnej może sam podejmować wszelkie czynności w zakresie prowadzenia spraw spółki do dnia:

- 1) ustanowienia zarządu sukcesyjnego – w przypadku, o którym mowa w art. 46;
- 2) wyrażenia zgody na wejście albo sprzeciwu wobec wejścia do spółki spadkobierców współnika – w przypadku, o którym mowa w art. 47;
- 3) upływu terminu, o którym mowa w art. 12 ust. 10 – w przypadku gdy wcześniej nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny.

3. W przypadku, o którym mowa w art. 47, spółka cywilna ulega rozwiązaniu z dniem złożenia zarządcy sukcesyjnemu przez jedynego współnika oświadczenia na piśmie o sprzeciwie wobec wejścia do spółki spadkobierców współnika.

Rozdział 9

Daniny publiczne w okresie zarządu sukcesyjnego

Art. 49. Przedsiębiorstwo w spadku jest jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej, będącą podatnikiem, o którym mowa w:

- 1) art. 1a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, 1540, 1552 i 1629);
- 2) art. 1a ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2157 i 2175 oraz z 2018 r. poz. 650, 1291 i 1629);
- 3) art. 15 ust. 1a oraz art. 17 ust. 1i ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221, z późn. zm.²⁾);
- 4) art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 381, 650 i 1629);
- 5) art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, 1039 i 1356);
- 6) art. 71 ust. 1a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 165, 650, 723 i 1629);
- 7) art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 387, 650 i 1629).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 86, 650, 1499 i 1629.

Art. 50. Przedsiębiorstwo w spadku uznaje się także za jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1044, 1293 i 1592).

Rozdział 10

Odwołanie zarządcy sukcesyjnego i inne zdarzenia powodujące utratę umocowania do pełnienia tej funkcji

Art. 51. Przedsiębiorca może odwołać zarządcę sukcesyjnego, składając mu oświadczenie w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 52. Zarządca sukcesyjny może zrezygnować z pełnienia tej funkcji, składając oświadczenie przedsiębiorcy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 53. Zarządca sukcesyjny przestaje pełnić tę funkcję z:

- 1) dniem śmierci,
- 2) dniem ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych,
- 3) chwilą odwołania,
- 4) upływem terminu, o którym mowa w art. 57 ust. 2, a jeżeli wcześniej powołano kolejnego zarządcę sukcesyjnego – z chwilą powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego,
- 5) dniem uprawnomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2

– jednak nie później niż z dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

Art. 54. W przypadku zajścia zdarzeń, o których mowa w art. 53, do powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego przepisy art. 12 ust. 1–9 i 11 stosuje się odpowiednio, chyba że przedsiębiorca powołał zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w art. 11 ust. 2. Uprawnienie do powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego wygasa z upływem miesiąca od dnia, w którym poprzedni zarządca sukcesyjny został wykreślony z CEIDG.

Art. 55. 1. Do odwołania zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy przepisy art. 12 ust. 1, 2, 4–7 i 9 stosuje się odpowiednio.

2. Do odwołania zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy wymagana jest zgoda osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 1/2.

Art. 56. 1. Zarządca sukcesyjny może zostać odwołany przez sąd w przypadku rażącego naruszenia swoich obowiązków. W tym przypadku przepisu art. 55 nie stosuje się.

2. Na wniosek osoby uprawnionej do powołania zarządcy sukcesyjnego na podstawie art. 12, sąd może jednocześnie powołać wskazaną osobę na zarządcę sukcesyjnego. W tym przypadku przepisu art. 12 nie stosuje się.

Art. 57. 1. Po śmierci przedsiębiorcy zarządca sukcesyjny może zrezygnować z pełnienia tej funkcji, składając oświadczenie przed notariuszem. Przepis art. 12 ust. 9 stosuje się odpowiednio.

2. Zarządca sukcesyjny, który złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, obowiązany jest działać jeszcze przez dwa tygodnie, chyba że wcześniej został powołany kolejny zarządca sukcesyjny.

Art. 58. W okresie od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego przepisy rozdziału 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 11

Wygaśnięcie zarządu sukcesyjnego

Art. 59. 1. Zarząd sukcesyjny wygasa z:

- 1) upływem dwóch miesięcy od dnia śmierci przedsiębiorcy, jeżeli w tym okresie żaden ze spadkobierców przedsiębiorcy nie przyjął spadku ani zapisobierca windykacyjny nie przyjął zapisu windykacyjnego, którego przedmiotem jest przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie, chyba że zarządca sukcesyjny działa na rzecz małżonka przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 2) dniem uprawnomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, jeżeli jeden spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości;

- 3) dniem nabycia przedsiębiorstwa w spadku w całości przez jedną osobę, o której mowa w art. 3 pkt 3;
- 4) upływem miesiąca od dnia wykreślenia zarządcy sukcesyjnego z CEIDG, chyba że w tym okresie powołano kolejnego zarządcę sukcesyjnego;
- 5) dniem ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy;
- 6) dniem dokonania działu spadku obejmującego przedsiębiorstwo w spadku;
- 7) upływem dwóch lat od dnia śmierci przedsiębiorcy.

2. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 7, biegnie od dnia znalezienia zwłok przedsiębiorcy albo uprawomocnienia się postanowienia stwierdzającego zgon.

Art. 60. 1. Sąd z ważnych przyczyn może przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego przedłużyć okres zarządu sukcesyjnego na czas nie dłuższy niż pięć lat od dnia śmierci przedsiębiorcy. Jeżeli akt zgonu przedsiębiorcy nie zawiera daty zgonu albo chwila śmierci przedsiębiorcy została oznaczona w postanowieniu stwierdzającym zgon, stosuje się odpowiednio art. 59 ust. 2.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zarząd sukcesyjny wygasa z upływem okresu określonego przez sąd, z uwzględnieniem art. 59 ust. 1 pkt 1–6.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach

Art. 61. W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149, 650 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 30 po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. W sprawach dotyczących praw zbywalnych lub dziedzicznych, wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa strony, w razie jej śmierci w toku postępowania, jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny przedsiębiorstwem strony, na jej miejsce wstępuje zarządca sukcesyjny. W przypadku wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego do postępowania toczącego się z udziałem zarządcy sukcesyjnego na jego miejsce wstępują następcy prawni zmarłego.”;
- 2) w art. 97 w § 1:
  - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci strony lub jednej ze stron, jeżeli wezwanie spadkobierców zmarłej strony albo zarządcy sukcesyjnego do udziału w postępowaniu nie jest możliwe i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 30 § 5, a postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 105);”;
  - b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) w razie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, gdy postępowanie toczyło się z udziałem zarządcy sukcesyjnego, jeżeli wezwanie spadkobierców zmarłego do udziału w postępowaniu nie jest możliwe i nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 30 § 5, a postępowanie nie podlega umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 105);”;
- 3) art. 99 otrzymuje brzmienie:

„Art. 99. Organ administracji publicznej, który z przyczyny określonej w art. 97 § 1 pkt 1–3a zawiesił postępowanie wszczęte z urzędu, poczyni równocześnie niezbędne kroki w celu usunięcia przeszkody do dalszego prowadzenia postępowania. Tak samo postąpi organ w razie zawieszenia z tej samej przyczyny postępowania wszczętego na żądanie strony, jeżeli interes społeczny przemawia za załatwieniem sprawy.”.

Art. 62. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 i 1104) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 109⁷ § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Utrata przez przedsiębiorcę zdolności do czynności prawnych nie powoduje wygaśnięcia prokury.”;
- 2) w art. 1037 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli do spadku należy przedsiębiorstwo, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Jeżeli jednak w skład przedsiębiorstwa wchodzi nieruchomości albo przedsiębiorstwo jest objęte zarządem sukcesyjnym, umowa o dział spadku powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.”;

- 3) w art. 1038 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sądowy częściowy dział spadku może nastąpić w szczególności z tego powodu, że w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo.”;

- 4) po art. 1038 dodaje się art. 1038¹ w brzmieniu:

„Art. 1038¹. W przypadku gdy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo, dział spadku obejmuje to przedsiębiorstwo z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia kontynuacji prowadzonej przy jego wykorzystaniu działalności gospodarczej, chyba że spadkobiercy oraz małżonek spadkodawcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie, nie osiągnęli porozumienia co do kontynuacji tej działalności.”.

Art. 63. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, 1467, 1499 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 174:

- a) w § 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) jeżeli zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję albo zarząd sukcesyjny wygaś, w przypadku gdy postępowanie toczyło się z udziałem zarządcy sukcesyjnego.”,

- b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadkach wymienionych w § 1 pkt 1, 4 i 6 zawieszenie ma skutek od chwili zdarzeń, które je spowodowały. Zawieszając postępowanie, sąd z urzędu uchyla orzeczenia wydane po nastąpieniu tych zdarzeń, chyba że nastąpiły one po zamknięciu rozprawy.”;

- 2) w art. 180:

- a) w § 1 w pkt 5 w lit. d kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) jeżeli zarządca sukcesyjny, z którego udziałem toczyło się postępowanie, przestał pełnić tę funkcję – z dniem zgłoszenia się lub wskazania kolejnego zarządcy sukcesyjnego;

7) w przypadku wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego – z dniem zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego.”,

- b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w ciągu roku od dnia postanowienia o zawieszeniu postępowania nie zgłoszą się lub nie zostaną wskazani następcy prawni zmarłego, a postępowanie nie zostanie podjęte z udziałem zarządcy sukcesyjnego, sąd może z urzędu zwrócić się do sądu spadku o ustanowienie kuratora spadku, chyba że kurator taki już wcześniej został ustanowiony.”;

- 3) po art. 181 dodaje się art. 181¹ w brzmieniu:

„Art. 181¹. Na wniosek zarządcy sukcesyjnego lub drugiej strony sąd postanowi podjąć postępowanie z udziałem zarządcy sukcesyjnego, jeżeli postępowanie dotyczy spraw wynikających z prowadzenia przedsiębiorstwa zmarłej strony objętego zarządem sukcesyjnym.”;

- 4) w art. 635 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wniosek może zgłosić każdy, kto uprawdopodobni, że jest spadkobiercą, uprawnionym do zachowku lub zapisobiercą, a ponadto wykonawcą testamentu, zarządca sukcesyjny, współwłaściciel rzeczy, współuprawniony co do praw pozostałych po spadkodawcy, wierzyciel mający pisemny dowód należności przeciwko spadkodawcy oraz Skarb Państwa reprezentowany przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego.”;

- 5) w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w dziale IV po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

Sprawy dotyczące zarządu sukcesyjnego

Art. 665¹. W sprawach dotyczących zarządu sukcesyjnego właściwy jest sąd spadku, z wyjątkiem art. 665⁵.

Art. 665². Wniosek o wydanie zezwolenia na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu składa zarządca sukcesyjny.

Art. 665³. § 1. Wniosek o odwołanie zarządcy sukcesyjnego z powodu rażącego naruszenia jego obowiązków może zgłosić każdy, kto ma w tym interes prawny.

§ 2. W postępowaniu wszczętym na wniosek, o którym mowa w § 1, osoba uprawniona do powołania zarządcy sukcesyjnego, nawet jeżeli nie jest wnioskodawcą, może złożyć wniosek o powołanie wskazanej osoby na zarządcę sukcesyjnego w miejsce odwołanego zarządcy sukcesyjnego.

Art. 665⁴. Wniosek o przedłużenie zarządu sukcesyjnego z ważnych przyczyn może złożyć każda osoba, na rzecz której działa zarządca sukcesyjny.

Art. 665⁵. § 1. W sprawach ograniczenia zarządu sukcesyjnego majątkiem osoby, która nie ma zdolności do czynności prawnych albo której zdolność do czynności prawnych jest ograniczona, właściwy jest sąd opiekuńczy.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, przepisy art. 568, art. 569, art. 570, art. 570¹ § 1–2, art. 572–577, art. 578 § 1, art. 578¹, art. 579 oraz art. 582 stosuje się odpowiednio.”;

6) w art. 667 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W przypadku gdy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo i ustanowiono zarząd sukcesyjny tym przedsiębiorstwem, jest ono wyłączone z zarządu majątkiem spadkowym sprawowanego przez kuratora spadku.”;

7) w art. 670 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Sąd spadku ustala, czy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo w spadku objęte zarządem sukcesyjnym.”;

8) art. 780 otrzymuje brzmienie:

„Art. 780. Jeżeli ustanowiono zarządcę masy majątkowej, kuratora spadku lub zarząd sukcesyjny albo gdy powołano wykonawcę testamentu, do egzekucji z mienia poddanego ich pieczy konieczny jest tytuł egzekucyjny wydany przeciwko zarządcy masy majątkowej, kuratorowi spadku, zarządcy sukcesyjnemu lub wykonawcy testamentu. Przepis § 2 artykułu poprzedzającego stosuje się odpowiednio.”;

9) w art. 788 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Za przejście uprawnień lub obowiązków, o których mowa w paragrafie poprzedzającym, uważa się również zmiany w prawie rozporządzania mieniem wywołane ustanowieniem zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku lub zarządu sukcesyjnego albo powołaniem wykonawcy testamentu, jak również wygaśnięciem funkcji zarządcy masy majątkowej, kuratora spadku, zarządcy sukcesyjnego lub wykonawcy testamentu.”;

10) art. 819 otrzymuje brzmienie:

„Art. 819. § 1. Organ egzekucyjny zawiesza postępowanie z urzędu również w razie śmierci wierzyciela lub dłużnika. Postępowanie podejmuje się z udziałem spadkobierców zmarłego albo – w zakresie w jakim dotyczy ono praw i obowiązków wynikających z działalności gospodarczej – zarządcy sukcesyjnego, jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny.

§ 2. Jeżeli spadkobiercy dłużnika nie objęli spadku albo nie są znani, a nie ma kuratora spadku, sąd na wniosek wierzyciela ustanowi dla nich kuratora, chyba że egzekucja dotyczy roszczeń wynikających z działalności gospodarczej, a został ustanowiony zarząd sukcesyjny.”;

11) art. 837 otrzymuje brzmienie:

„Art. 837. Dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym. Zastrzeżenie nie jest konieczne, jeżeli świadczenie zostało zasądzone od nabywcy majątku, zarządcy ustanowionego przez sąd, kuratora spadku, wykonawcy testamentu lub zarządcy sukcesyjnego z powierzonego im majątku, albo Skarbu Państwa jako spadkobiercy.”.

Art. 64. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1314, 1356 i 1499) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1a:

a) po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) przedsiębiorstwie w spadku – rozumie się przez to przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629);”;

b) po pkt 19 dodaje się pkt 19a w brzmieniu:

„19a) zarządcy przedsiębiorstwa w spadku – rozumie się przez to:

a) przed ustanowieniem zarządu sukcesyjnego – osobę, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629),

- b) po ustanowieniu zarządu sukcesyjnego – zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, a w przypadku braku zarządcy sukcesyjnego – osobę, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonującą czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy;”;
- 2) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:
„Art. 6a. Przepis art. 6 stosuje się odpowiednio do zarządcy przedsiębiorstwa w spadku, jeżeli zobowiązany będący przedsiębiorcą zmarł przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego.”;
- 3) po art. 27c dodaje się art. 27d w brzmieniu:
„Art. 27d. § 1. W przypadku gdy zobowiązany będący przedsiębiorcą zmarł przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, w tytule wykonawczym wskazuje się imię i nazwisko zobowiązanego oraz firmę zobowiązanego z dodaniem oznaczenia „w spadku”.
§ 2. Tytuł wykonawczy, o którym mowa w § 1, uprawnia do przeprowadzenia egzekucji z majątku przedsiębiorstwa w spadku. Prawa i obowiązki zobowiązanego wykonuje zarządca przedsiębiorstwa w spadku.”;
- 4) po art. 28c dodaje się art. 28d w brzmieniu:
„Art. 28d. § 1. Jeżeli zobowiązany będący przedsiębiorcą zmarł po wszczęciu postępowania egzekucyjnego i zarządca przedsiębiorstwa w spadku prowadzi przedsiębiorstwo w spadku albo dokonuje czynności, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, postępowanie egzekucyjne jest kontynuowane, a dokonane czynności egzekucyjne pozostają w mocy. Podjęcie dalszych czynności egzekucyjnych oraz zastosowanie środków egzekucyjnych może nastąpić po wydaniu postanowienia o nadaniu tytułowi wykonawczemu klauzuli o skierowaniu egzekucji przeciwko przedsiębiorstwu w spadku. Postanowienie doręcza się zarządcy przedsiębiorstwa w spadku. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, tytuł wykonawczy wraz z postanowieniem o nadaniu klauzuli o skierowaniu egzekucji przeciwko przedsiębiorstwu w spadku uprawnia do przeprowadzenia egzekucji z przedsiębiorstwa w spadku. Prawa i obowiązki zobowiązanego wykonuje zarządca przedsiębiorstwa w spadku.”;
- 5) w art. 56 po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:
„§ 1a. Przepisu § 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli z chwilą śmierci zobowiązanego będącego przedsiębiorcą został ustanowiony zarząd sukcesyjny.
§ 1b. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko przedsiębiorstwu w spadku ulega zawieszeniu w całości:
1) z upływem terminu, o którym mowa w art. 12 ust. 10 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, w przypadku śmierci zobowiązanego będącego przedsiębiorcą, jeżeli nie powołano zarządcy sukcesyjnego;
2) w razie uchylecia postanowienia o nadaniu tytułowi wykonawczemu klauzuli o skierowaniu egzekucji przeciwko przedsiębiorstwu w spadku;
3) w razie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.”;
- 6) w art. 57:
a) w § 2 wyrazy „art. 56 § 1 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 56 § 1 pkt 2 i § 1b”,
b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
„§ 2a. W razie zawieszenia postępowania egzekucyjnego z przyczyny określonej w art. 56 § 1 pkt 2 albo § 1b pkt 2 organ egzekucyjny podejmuje zawieszone postępowanie z dniem wydania postanowienia o nadaniu tytułowi wykonawczemu klauzuli o skierowaniu egzekucji przeciwko przedsiębiorstwu w spadku.”,
c) w § 3 wyrazy „art. 56 § 1 pkt 2” zastępuje się wyrazami „art. 56 § 1 pkt 2 i § 1b”.
- Art. 65.** W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000, 1076 i 1608) w art. 63²:
- 1) § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Z dniem śmierci pracodawcy umowy o pracę z pracownikami wygasają, z zastrzeżeniem § 3–11.”;

2) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepis § 1 nie ma zastosowania w przypadku:

- 1) przejęcia pracownika przez nowego pracodawcę na zasadach określonych w art. 23¹;
- 2) ustanowienia zarządu sukcesyjnego z chwilą śmierci pracodawcy, zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”.”;

3) dodaje się § 4–12 w brzmieniu:

„§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 3 pkt 2, umowa o pracę z pracownikiem wygasa z dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, chyba że przed tym dniem nastąpiło przejęcie pracownika przez nowego pracodawcę na zasadach określonych w art. 23¹.

§ 5. W przypadku gdy zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym nie ustanowiono zarządu sukcesyjnego z chwilą śmierci pracodawcy, umowa o pracę wygasa z upływem 30 dni od dnia śmierci pracodawcy, chyba że przed upływem tego terminu osoba, o której mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, albo zarządca sukcesyjny uzgodni z pracownikiem, na mocy pisemnego porozumienia stron, że stosunek pracy będzie kontynuowany na dotychczasowych zasadach:

- 1) do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego – jeżeli porozumienie z pracownikiem zawiera osoba, o której mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym;
- 2) do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego – jeżeli porozumienie z pracownikiem zawiera zarządca sukcesyjny.

§ 6. Strony porozumienia, o którym mowa w § 5, mogą także uzgodnić wcześniejszy termin rozwiązania umowy o pracę.

§ 7. W przypadku gdy zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym nie ustanowiono zarządu sukcesyjnego z chwilą śmierci pracodawcy, umowa o pracę na czas określony rozwiązuje się z upływem czasu, na który została zawarta, jeżeli termin jej rozwiązania przypada przed upływem 30 dni od dnia śmierci pracodawcy, chyba że strony uzgodnią wcześniejszy termin rozwiązania umowy. Jeżeli termin rozwiązania umowy o pracę na czas określony przypada po upływie 30 dni od dnia śmierci pracodawcy umowa o pracę wygasa z dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, chyba że wcześniej rozwiąże się z upływem czasu, na który została zawarta, albo strony uzgodnią wcześniejszy termin rozwiązania umowy.

§ 8. Okres od dnia śmierci pracodawcy do dnia wygaśnięcia umowy o pracę albo dokonania uzgodnienia zgodnie z § 5 i 6, albo rozwiązania umowy o pracę zgodnie z § 7 jest okresem usprawiedliwionej nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia.

§ 9. W okresie, o którym mowa w § 8, osoba, o której mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, a jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny – zarządca sukcesyjny, może polecić pracownikowi wykonywanie pracy zgodnej z jego umową o pracę, określając okres wykonywania pracy przez pracownika i wymiar czasu pracy.

§ 10. Jeżeli zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym nie ustanowiono zarządu sukcesyjnego, w przypadku uzgodnienia, o którym mowa w § 5 pkt 1, umowy o pracę wygasają z dniem wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, chyba że strony uzgodniły wcześniejszy termin rozwiązania umowy o pracę.

§ 11. Jeżeli zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym ustanowiono zarząd sukcesyjny, w przypadku uzgodnienia, o którym mowa w § 5 pkt 1, umowy o pracę wygasają z dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, chyba że wcześniej nastąpiło przejęcie pracownika przez nowego pracodawcę na zasadach określonych w art. 23¹.

§ 12. W razie ponownego zatrudniania pracowników w tej samej grupie zawodowej zarządca sukcesyjny zatrudnia na poprzednich warunkach pracownika, którego umowa o pracę wygasła z powodu śmierci pracodawcy, jeżeli pracownik ten zgłosi zamiar podjęcia zatrudnienia w ciągu miesiąca od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”.

Art. 66. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2018 r. poz. 644) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zwolnienia określone w ust. 1 oraz art. 4a i art. 4b stosuje się, jeżeli w chwili nabycia nabywca posiadał obywatelstwo polskie lub obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub miał miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium takiego państwa.”;

2) po art. 4a dodaje się art. 4b w brzmieniu:

„Art. 4b. 1. Zwalnia się od podatku nabycie w drodze dziedziczenia lub zapisu windykacyjnego własności przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub udziału w nim, pod warunkiem:

1) zgłoszenia przez nabywcę nabycia własności przedsiębiorstwa lub udziału w nim właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego;

2) prowadzenia tego przedsiębiorstwa przez nabywcę przez okres co najmniej 2 lat od dnia jego nabycia.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo nabędzie więcej niż jedna osoba, zwolnienie przysługuje tym nabywcom, którzy będą je prowadzili przez okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Warunki określone w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uważa się za zachowane także w przypadku, gdy przedsiębiorstwo zostało w całości wniesione jako wkład do spółki, a objęte w zamian udziały lub akcje nie zostaną zbyte przed upływem 2 lat od dnia nabycia własności przedsiębiorstwa lub udziału w nim.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zgłoszenia o nabyciu własności przedsiębiorstwa lub udziału w nim oraz zakres danych w nim zawartych, w szczególności:

1) dane identyfikujące podatników obowiązanych do złożenia zgłoszenia,

2) dane identyfikujące oraz ostatni adres spadkodawcy, po którym została nabyta własność przedsiębiorstwa lub udział w nim,

3) dane dotyczące rzeczy lub praw majątkowych wchodzących w skład nabytego przedsiębiorstwa oraz wielkość nabytego w nim udziału

– uwzględniając konieczność potwierdzenia nabycia w celu skorzystania ze zwolnienia.”;

3) w art. 7 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Długi i ciężary związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 4b, obciążające to przedsiębiorstwo nie podlegają odliczeniu od wartości pozostałych rzeczy lub praw majątkowych stanowiących przedmiot spadku.”.

Art. 67. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2291 oraz z 2018 r. poz. 398, 723 i 1496) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 79 po pkt 1b dodaje się pkt 1c w brzmieniu:

„1c) podejmuje czynności związane z zarządem sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej;”;

2) w art. 95c w § 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) oświadczenie, czy w skład spadku wchodzi przedsiębiorstwo w spadku objęte zarządem sukcesyjnym.”;

3) w dziale II po rozdziale 3b dodaje się rozdział 3c w brzmieniu:

„Rozdział 3c

Czynności związane z zarządem sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej

Art. 95z. Notariusz sporządza akt powołania zarządcy sukcesyjnego albo akt odwołania zarządcy sukcesyjnego w przypadkach wskazanych w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”.

Art. 95za. Przed sporządzeniem aktu powołania zarządcy sukcesyjnego albo aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego notariusz spisuje protokół powołania zarządcy sukcesyjnego albo protokół odwołania zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zb. Przystępując do spisania protokołu powołania zarządcy sukcesyjnego albo protokołu odwołania zarządcy sukcesyjnego, notariusz poucza osoby biorące udział w spisywaniu protokołu o obowiązku ujawnienia wszelkich okoliczności objętych treścią protokołu oraz odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

Art. 95zc. § 1. W protokole powołania zarządcy sukcesyjnego zamieszcza się:

1) żądanie sporządzenia aktu powołania zarządcy sukcesyjnego złożone przez:

a) małżonka spadkodawcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub spadkobiercę ustawowego, który przyjął spadek, albo spadkobiercę testamentowego, który przyjął spadek, albo zapisobiercę windykacyjnego, który przyjął zapis windykacyjny, jeżeli zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje mu udział w przedsiębiorstwie w spadku – w przypadku gdy nie zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, nie został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia ani nie zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe,

- b) właściciela przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym – w przypadku gdy zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia, albo zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe;
- 2) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 1, o:
  - a) powołaniu zarządcy sukcesyjnego,
  - b) przysługującym jej udział w przedsiębiorstwie w spadku oraz znanych jej innych osobach, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 3) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1 lit. a, o:
  - a) istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi,
  - b) znanych jej testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów;
- 4) oświadczenia osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 85/100, o zgodzie na powołanie zarządcy sukcesyjnego, a jeżeli oświadczenia te zostały już uprzednio złożone – informację o dacie, miejscu i treści złożonych oświadczeń;
- 5) oświadczenie osoby powołanej na zarządcę sukcesyjnego o wyrażeniu zgody na pełnienie tej funkcji oraz braku prawomocnie orzeczonych wobec niej zakazów, o których mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, a jeżeli oświadczenia te zostały już uprzednio złożone – informację o dacie, miejscu i treści złożonych oświadczeń;
- 6) inne dane wymagane do zgłoszenia powołania zarządcy sukcesyjnego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 7) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

§ 2. Do protokołu powołania zarządcy sukcesyjnego notariusz załącza:

- 1) odpis aktu zgonu spadkodawcy – w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. a;
- 2) odpis prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku albo wypis zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia albo europejskiego poświadczenia spadkowego – w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. b;
- 3) wypisy aktów notarialnych obejmujących oświadczenia, o których mowa w § 1 pkt 4 lub 5, jeżeli oświadczenia te nie zostały zawarte w protokole powołania zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zd. § 1. Akt powołania zarządcy sukcesyjnego powinien zawierać:

- 1) dzień, miesiąc i rok oraz miejsce sporządzenia aktu;
- 2) imię i nazwisko notariusza oraz siedzibę jego kancelarii, a jeżeli akt sporządziła osoba wyznaczona do zastępstwa notariusza lub upoważniona do dokonywania czynności notarialnych – ponadto imię i nazwisko tej osoby;
- 3) imię i nazwisko spadkodawcy, firmę spadkodawcy i miejsce wykonywania przez niego działalności gospodarczej wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz jego numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) imię i nazwisko oraz imiona rodziców osoby powołującej zarządcę sukcesyjnego, a także jej numer PESEL, jeżeli został nadany;
- 5) imiona i nazwiska oraz imiona rodziców osób, które wyraziły zgodę na powołanie zarządcy sukcesyjnego, oraz ich numery PESEL, jeżeli zostały nadane, a także wysokość przysługujących tym osobom udziałów w przedsiębiorstwie w spadku;
- 6) wskazanie powołanego zarządcy sukcesyjnego przez podanie jego imienia i nazwiska, imion jego rodziców, numeru PESEL, jeżeli został nadany, oraz adresu do doręczeń;
- 7) powołanie protokołu powołania zarządcy sukcesyjnego;
- 8) adnotację o zgłoszeniu powołania zarządcy sukcesyjnego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 9) podpis notariusza.

§ 2. Przepisy art. 93 i art. 94 stosuje się odpowiednio.

Art. 95ze. Notariusz odmawia sporządzenia aktu powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli w toku sporządzania protokołu powołania zarządcy sukcesyjnego ujawnią się okoliczności wskazujące na uzasadnione wątpliwości co do kręgu osób, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, powodujące brak możliwości stwierdzenia, że wymagana większość tych osób wyraziła zgodę na powołanie zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zf. § 1. W protokole odwołania zarządcy sukcesyjnego zamieszcza się:

- 1) żądanie sporządzenia aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego złożone przez:
  - a) małżonka spadkodawcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, lub spadkobiercę ustawowego, który przyjął spadek, albo spadkobiercę testamentowego, który przyjął spadek, albo zapisobiercę windykacyjnego, który przyjął zapis windykacyjny, jeżeli zgodnie z ogłoszonym testamentem przysługuje mu udział w przedsiębiorstwie w spadku – w przypadku gdy nie zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, nie został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia ani nie zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe,
  - b) właściciela przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym – w przypadku gdy zostało wydane prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, został zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia albo zostało wydane europejskie poświadczenie spadkowe;
- 2) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 1, o:
  - a) odwołaniu zarządcy sukcesyjnego,
  - b) przysługującym jej udział w przedsiębiorstwie w spadku oraz znanych jej innych osobach, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 3) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1 lit. a, o:
  - a) istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi,
  - b) znanych jej testamentach spadkodawcy lub braku takich testamentów;
- 4) oświadczenia osób, którym łącznie przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 1/2, o zgodzie na odwołanie zarządcy sukcesyjnego, a jeżeli oświadczenia te zostały już uprzednio złożone – informację o dacie, miejscu i treści złożonych oświadczeń;
- 5) inne dane wymagane do zgłoszenia odwołania zarządcy sukcesyjnego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 6) wzmiankę o pouczeniu przez notariusza o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń.

§ 2. Do protokołu odwołania zarządcy sukcesyjnego notariusz załącza wypisy aktów notarialnych obejmujących oświadczenia, o których mowa w § 1 pkt 4, jeżeli oświadczenia te nie zostały zawarte w protokole odwołania zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zg. § 1. Akt odwołania zarządcy sukcesyjnego powinien zawierać:

- 1) dzień, miesiąc i rok oraz miejsce sporządzenia aktu;
- 2) imię i nazwisko notariusza oraz siedzibę jego kancelarii, a jeżeli akt sporządziła osoba wyznaczona do zastępstwa notariusza lub upoważniona do dokonywania czynności notarialnych – ponadto imię i nazwisko tej osoby;
- 3) imię i nazwisko spadkodawcy, firmę spadkodawcy i miejsce wykonywania przez niego działalności gospodarczej wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz jego NIP;
- 4) imię i nazwisko oraz imiona rodziców osoby odwołującej zarządcę sukcesyjnego, a także jej numer PESEL, jeżeli został nadany;
- 5) imiona i nazwiska oraz imiona rodziców osób, które wyraziły zgodę na odwołanie zarządcy sukcesyjnego, oraz ich numery PESEL, jeżeli zostały nadane, a także wysokość przysługujących tym osobom udziałów w przedsiębiorstwie w spadku;
- 6) wskazanie odwołanego zarządcy sukcesyjnego przez podanie jego imienia i nazwiska, imion jego rodziców oraz numeru PESEL, jeżeli został nadany;
- 7) powołanie protokołu odwołania zarządcy sukcesyjnego;
- 8) adnotację o zgłoszeniu odwołania zarządcy sukcesyjnego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 9) podpis notariusza.

§ 2. Przepisy art. 93 i art. 94 stosuje się odpowiednio.

Art. 95zh. Notariusz odmawia sporządzenia aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli w toku sporządzania protokołu odwołania zarządcy sukcesyjnego ujawnią się okoliczności wskazujące na uzasadnione wątpliwości co do kręgu osób, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, powodujące brak możliwości stwierdzenia, że wymagana większość tych osób wyraziła zgodę na odwołanie zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zi. § 1. Zarządca sukcesyjny składa przed notariuszem do protokołu oświadczenie o rezygnacji z pełnienia tej funkcji.

§ 2. Protokół rezygnacji zarządcy sukcesyjnego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko spadkodawcy, firmę spadkodawcy i miejsce wykonywania przez niego działalności gospodarczej wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz jego NIP;
- 2) imię i nazwisko oraz imiona rodziców zarządcy sukcesyjnego, a także jego numer PESEL, jeżeli został nadany;
- 3) oświadczenie zarządcy sukcesyjnego o rezygnacji z pełnienia tej funkcji;
- 4) oświadczenie zarządcy sukcesyjnego o znanych mu osobach, którym przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku, i adresach ich zamieszkania;
- 5) inne dane wymagane do zgłoszenia rezygnacji zarządcy sukcesyjnego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.

§ 3. O złożeniu oświadczenia o rezygnacji zarządcy sukcesyjnego z pełnienia tej funkcji notariusz niezwłocznie zawiadamia osoby, o których mowa w § 2 pkt 4, przesyłając im wypis protokołu rezygnacji zarządcy sukcesyjnego.

Art. 95zj. Do czynności, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio przepis art. 95da.

Art. 95zk. § 1. Oryginały aktów powołania zarządcy sukcesyjnego i aktów odwołania zarządcy sukcesyjnego nie mogą być wydawane poza miejsce ich przechowywania.

§ 2. Do aktów powołania zarządcy sukcesyjnego i aktów odwołania zarządcy sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 9.

§ 3. Notariusz na żądanie sądu, prokuratora, dyrektora izby administracji skarbowej oraz naczelnika urzędu skarbowego przesyła wypis aktu powołania zarządcy sukcesyjnego albo aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego.

§ 4. Wypis aktu powołania zarządcy sukcesyjnego albo aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego może być wydany ponadto osobie, która wykaże istnienie interesu prawnego. Art. 83 stosuje się odpowiednio.”;

- 4) w art. 104 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Notariusz spisuje również protokoły, w tym protokoły dziedziczenia i protokoły związane z zarządem sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, w celu stwierdzenia przebiegu pewnych czynności i zdarzeń wywołujących skutki prawne, a w szczególności dotyczące stawiennictwa stron i złożonych przez nie oświadczeń, a także – na żądanie strony stawającej – niestawiennictwa strony drugiej.”.

Art. 68. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, 1540 i 1552) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

„Art. 1a. 1. Ustawa reguluje również opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów przedsiębiorstwa w spadku.

2. Przedsiębiorstwo w spadku, stanowiące jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, jest podatnikiem z tytułu dochodów osiąganych w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

- 1) zarządu sukcesyjnego albo
- 2) uprawnień do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629).

3. W przypadku śmierci osoby fizycznej będącej współnikiem spółki cywilnej, jeżeli ustanowiono zarząd sukcesyjny, podatnikiem z tytułu udziału w tej spółce w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego jest przedsiębiorstwo w spadku, które na potrzeby ustawy traktowane jest jak współnik spółki cywilnej.”;

- 2) w art. 2 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) wypłat, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”.”;

- 3) w art. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstwa w spadku, jeżeli zmarły przedsiębiorca na dzień otwarcia spadku podlegał nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

5. Przepis ust. 2a stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstwa w spadku, jeżeli zmarły przedsiębiorca na dzień otwarcia spadku podlegał ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.”;

- 4) w art. 5a:
- a) pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) małym podatniku – oznacza to podatnika, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1 200 000 euro, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy; przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł;”
  - b) w pkt 42 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 43–45 w brzmieniu:

„43) przedsiębiorstwie w spadku – oznacza to przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym;

44) zarządzie sukcesyjnym – oznacza to zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym;

45) zmarłym przedsiębiorcy – oznacza to zmarłego przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym.”;
- 5) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:
- „Art. 7a. 1. Przychody przedsiębiorstwa w spadku uznaje się za przychody ze źródła, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3.
2. Powstanie przedsiębiorstwa w spadku nie jest traktowane jako rozpoczęcie działalności gospodarczej.
3. Równoznaczne z likwidacją działalności gospodarczej jest wygaśnięcie:
- 1) zarządu sukcesyjnego albo
  - 2) uprawnień do powołania zarządcy sukcesyjnego – w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.
4. Przychodami przedsiębiorstwa w spadku są wszystkie przychody związane z działalnością prowadzoną przez to przedsiębiorstwo, w tym w formie spółki cywilnej. Do przychodów zalicza się również przychody z odpłatnego zbycia składników majątku wchodzących w skład przedsiębiorstwa w spadku, niezależnie od tego, kiedy zostały nabyte przez zmarłego przedsiębiorcę, z wyłączeniem składników, których wartość początkowa ustalona zgodnie z art. 22g nie przekracza 1500 zł. W tym przypadku przepisu art. 14 ust. 2c nie stosuje się.
5. Przedsiębiorstwo w spadku sporządza wykaz składników majątku przedsiębiorstwa w spadku na dzień otwarcia spadku. Wykaz zawiera co najmniej następujące dane: liczbę porządkową, określenie (nazwę) składnika majątku, datę nabycia przez zmarłego przedsiębiorcę składnika majątku, kwotę wydatków poniesionych przez zmarłego przedsiębiorcę na nabycie tego składnika majątku oraz kwotę wydatków poniesionych na jego nabycie zaliczoną do kosztów uzyskania przychodów, jak również wartość początkową, metodę amortyzacji i sumę odpisów amortyzacyjnych.
6. Urzędem skarbowym właściwym w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym przedsiębiorstwa w spadku jest urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania.
7. Przedsiębiorstwo w spadku może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów koszty poniesione przez zmarłego przedsiębiorcę związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, które zgodnie z ustawą podlegałyby potrąceniu w okresach sprawozdawczych przypadających po śmierci przedsiębiorcy.”;

- 9) w art. 14:
- a) po ust. 1j dodaje się ust. 1ja w brzmieniu:
„1ja. Jeżeli zmarły przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, ustalał datę powstania przychodu w sposób, o którym mowa w ust. 1j, przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane stosować ten sposób do końca tego roku podatkowego.”;
- b) w ust. 2 pkt 8 otrzymuje brzmienie:
„8) wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, obliczonych zgodnie z art. 11 ust. 2–2b, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 1 pkt 125 i 125a;”;
- 10) w art. 14b po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
„4a. Jeżeli zmarły przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, stosował metodę, o której mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane stosować tę metodę do końca tego roku podatkowego.”;
- 11) w art. 21:
- a) w ust. 1 po pkt 125 dodaje się pkt 125a w brzmieniu:
„125a) wartość świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, obliczona zgodnie z art. 11 ust. 2–2b, otrzymanych przez przedsiębiorstwo w spadku od osób, o których mowa w art. 3 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, z zastrzeżeniem ust. 20;”;
- b) ust. 20 otrzymuje brzmienie:
„20. Zwolnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 125 oraz 125a, nie mają zastosowania do świadczeń otrzymywanych na podstawie stosunku pracy, pracy nakładczej lub umów będących podstawą uzyskiwania przychodów zaliczonych do źródła, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2.”;
- 12) w art. 22g po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:
„13a. Przepis ust. 12 stosuje się odpowiednio w przypadku kontynuowania działalności po zmarłym przedsiębiorcy przez przedsiębiorstwo w spadku.”;
- 13) w art. 22h po ust. 3d dodaje się ust. 3e w brzmieniu:
„3e. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio w przypadku kontynuowania działalności po zmarłym przedsiębiorcy przez przedsiębiorstwo w spadku.”;
- 14) w art. 23 w ust. 1 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:
„10a) wartości pracy osób, o których mowa w art. 3 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, na rzecz przedsiębiorstwa w spadku;”;
- 15) w art. 24a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Osoby fizyczne, przedsiębiorstwa w spadku, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, wykonujące działalność gospodarczą, są obowiązane prowadzić podatkową księgę przychodów i rozchodów, zwaną dalej „księgą”, z zastrzeżeniem ust. 3, 5 i 5a, albo księgi rachunkowe, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający ustalenie dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, w tym za okres sprawozdawczy, a także uwzględniać w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacje niezbędne do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 22a–22o.”;
- b) po ust. 1b dodaje się ust. 1c i 1d w brzmieniu:
„1c. Przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane w prowadzonej księdze albo w prowadzonych księgach rachunkowych, o których mowa w ust. 1, dokonać zapisów dotyczących zdarzeń gospodarczych zaistniałych od otwarcia spadku do dnia dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a jeżeli zgłoszenia nie dokonano – do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.
1d. W przypadku prowadzenia przez zmarłego przedsiębiorcę ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, o której mowa w art. 22n, przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje prowadzenie tej ewidencji.”;

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4f w brzmieniu:

„4a. Jeżeli w roku podatkowym, w którym zmarł przedsiębiorca, prowadził on księgi rachunkowe, przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane prowadzić te księgi do końca tego roku podatkowego.

4b. Przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane prowadzić księgi rachunkowe w roku podatkowym następującym po roku, w którym zmarł przedsiębiorca, jeżeli przychody zmarłego przedsiębiorcy, w rozumieniu art. 14, oraz przychody przedsiębiorstwa w spadku, w rozumieniu art. 7a ust. 4, za poprzedni rok podatkowy wyniosły łącznie w walucie polskiej co najmniej równowartość kwoty określonej w euro w przepisach o rachunkowości.

4c. W kolejnych latach podatkowych przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane prowadzić księgi rachunkowe, jeżeli przychody przedsiębiorstwa w spadku, w rozumieniu art. 7a ust. 4, za poprzedni rok podatkowy wyniosły w walucie polskiej co najmniej równowartość kwoty określonej w euro w przepisach o rachunkowości.

4d. Jeżeli w roku podatkowym, w którym zmarł wspólnik spółki cywilnej osób fizycznych, spółka ta prowadziła księgi rachunkowe, spółka cywilna osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku jest obowiązana prowadzić te księgi do końca tego roku podatkowego.

4e. Spółka cywilna osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku jest obowiązana prowadzić księgi rachunkowe w roku podatkowym następującym po roku, w którym zmarł wspólnik spółki cywilnej osób fizycznych, jeżeli przychody spółki cywilnej osób fizycznych oraz spółki cywilnej osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, w rozumieniu art. 7a ust. 4 oraz art. 14 wyniosły łącznie w walucie polskiej co najmniej równowartość kwoty określonej w euro w przepisach o rachunkowości.

4f. W kolejnych latach podatkowych spółka cywilna osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku jest obowiązana prowadzić księgi rachunkowe, jeżeli jej przychody, w rozumieniu art. 7a ust. 4 oraz art. 14, wyniosły łącznie w walucie polskiej co najmniej równowartość kwoty określonej w euro w przepisach o rachunkowości.”

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio w przypadku przedsiębiorstwa w spadku oraz spółki cywilnej osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku.”

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w ust. 4, 4b, 4c, 4e, 4f i 5, przelicza się na walutę polską według średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy.”;

16) w art. 26 dodaje się ust. 15 w brzmieniu:

„15. Wydatki na cele określone w ust. 1 nie podlegają odliczeniu od dochodu przedsiębiorstwa w spadku.”;

17) w art. 26e:

a) w ust. 2 pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) poniesione w danym miesiącu należności z tytułów, o których mowa w art. 13 pkt 8 lit. a i c, oraz sfinansowane przez płatnika składki z tytułu tych należności określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w takiej części, w jakiej czas przeznaczony na wykonanie usługi w zakresie działalności badawczo-rozwojowej pozostaje w całości czasu przeznaczonego na wykonanie usługi na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło w danym miesiącu.”;

b) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Jeżeli podatnik zmarł przed upływem okresu określonego w ust. 8, nieodliczoną kwotę odlicza przedsiębiorstwo w spadku, jeżeli kwoty tej zmarły podatnik nie wykazał w zeznaniu zgodnie z art. 26ea. Nieodliczoną kwotę przedsiębiorstwo w spadku odlicza w okresie, w jakim prawo to przysługiwało zmarłemu podatnikowi.”;

18) w art. 30c w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Podstawą obliczenia podatku, o której mowa w ust. 1, jest dochód ustalony zgodnie z art. 9 ust. 1, 2–3b i 5, art. 24 ust. 1, 2, 3b–3e i ust. 4 zdanie pierwsze lub art. 24b ust. 1 i 2, lub art. 25.”;

19) po art. 42e dodaje się art. 42f w brzmieniu:

„Art. 42f. 1. W okresie, o którym mowa w art. 1a ust. 2 pkt 1 albo 2, za płatnika, o którym mowa w art. 31 i art. 41, uznaje się przedsiębiorstwo w spadku.

2. W okresie, o którym mowa w art. 1a ust. 2 pkt 1 albo 2, na przedsiębiorstwie w spadku ciąży również obowiązki określone w art. 42a.

3. Obowiązki przedsiębiorstwa w spadku wykonuje zarządca sukcesyjny, a w przypadku jego braku – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy.

4. W składanych deklaracjach i informacjach uwzględnia się kwoty dotyczące wypłaconych należności oraz dokonanych świadczeń od początku roku podatkowego, w tym należności i świadczenia wypłacone lub dokonane od otwarcia spadku.

5. Przepisów ust. 1–4 nie stosuje się, w przypadku gdy zmarły przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej.

6. Za dzień zaprzestania działalności, o którym mowa w art. 38 ust. 1b oraz art. 42 ust. 3, uważa się dzień, o którym mowa w art. 1a ust. 2 pkt 1 albo 2.

7. Urzędem skarbowym właściwym dla przedsiębiorstwa w spadku jest urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania.”;

20) w art. 44:

a) po ust. 6a dodaje się ust. 6aa i 6ab w brzmieniu:

„6aa. Jeżeli zmarły przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, wpłacał zaliczki w sposób określony w ust. 3g albo 3h, przedsiębiorstwo w spadku może stosować ten sposób w tym roku podatkowym.

6ab. Pierwszą zaliczkę przedsiębiorstwo w spadku oblicza za miesiąc albo kwartał, w którym dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a jeżeli zgłoszenia nie dokonano – za miesiąc albo kwartał, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny, uwzględniając przy jej obliczeniu dochody przedsiębiorstwa osiągnięte od otwarcia spadku, i wpłaca w terminie do 20 dnia następnego miesiąca albo kwartału.”;

b) w ust. 6b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Podatnicy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem przedsiębiorstw w spadku, mogą wpłacać zaliczki miesięczne w danym roku podatkowym w uproszczonej formie w wysokości 1/12 kwoty obliczonej, z zastrzeżeniem ust. 6h i 6i, przy zastosowaniu skali podatkowej obowiązującej w danym roku podatkowym określonej w art. 27 ust. 1, od dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej wykazanego w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty), o którym mowa w art. 45 ust. 1, lub w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej, opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30c, o którym mowa w art. 45 ust. 1a pkt 2, złożonym.”;

c) po ust. 7k dodaje się ust. 7l w brzmieniu:

„7l. W przypadku gdy zmarły przedsiębiorca korzystał ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 7a, do przedsiębiorstwa w spadku mają zastosowanie przepisy ust. 7f–7j.”;

21) w art. 45 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Urzędem skarbowym, o którym mowa w ust. 1–1aa, jest urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika w ostatnim dniu roku podatkowego wykonuje swoje zadania, a gdy zamieszkanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustało przed tym dniem – urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według ostatniego miejsca zamieszkania na jej terytorium wykonuje swoje zadania, z zastrzeżeniem ust. 1c, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku, urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym według miejsca zamieszkania na dzień otwarcia spadku zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania.”;

22) w art. 45c w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) danych identyfikacyjnych (imię, nazwisko i adres, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku – dane tego przedsiębiorstwa), w tym obojga małżonków, którzy na wniosek podlegają łącznemu opodatkowaniu, oraz”.

Art. 69. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036, 1162 i 1291) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisy ustawy mają również zastosowanie do jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, z wyjątkiem przedsiębiorstw w spadku i spółek niemających osobowości prawnej, z zastrzeżeniem ust. 1 i 3.”;

2) w art. 2 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) wypłat, o których mowa w art. 27 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629).”.

Art. 70. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych, spółek cywilnych osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółek jawnych osób fizycznych, spółek partnerskich oraz przedsiębiorstw w spadku działających zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro;”;

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) przedsiębiorstw w spadku działających zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, jeżeli na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku prowadzone były księgi rachunkowe;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej mogą stosować zasady rachunkowości określone ustawą również od początku następnego roku obrotowego, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy są niższe niż równowartość w walucie polskiej 2 000 000 euro. W tym przypadku osoby te lub wspólnicy przed rozpoczęciem roku obrotowego są obowiązani do zawiadomienia o tym urzędu skarbowego, właściwego w sprawach opodatkowania podatkiem dochodowym. Osoby fizyczne lub wspólnicy spółek cywilnych osób fizycznych mogą złożyć zawiadomienie na podstawie ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. poz. 647, 1544 i 1629).”;

2) w art. 3 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) kierownika jednostki – rozumie się przez to członka zarządu lub innego organu zarządzającego, a jeżeli organ jest wieloosobowy – członków tego organu, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez jednostkę. W przypadku spółki jawnej i spółki cywilnej za kierownika jednostki uważa się wspólników prowadzących sprawę spółki, w przypadku spółki partnerskiej – wspólników prowadzących sprawę spółki albo zarząd, a w odniesieniu do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej – komplementariuszy prowadzących sprawę spółki. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą za kierownika jednostki uważa się tę osobę; do osób wykonujących wolne zawody przepis ten stosuje się odpowiednio. Za kierownika jednostki uważa się również likwidatora, a także syndyka lub zarządcę ustanowionego w postępowaniu restrukturyzacyjnym oraz zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, albo osobę, o której mowa w art. 14 tej ustawy, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629).”;

3) w art. 12:

a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Księgi rachunkowe zamyka się, z zastrzeżeniem ust. 3–3d.”;

b) po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Można nie zamykać ksiąg rachunkowych na dzień poprzedzający dzień otwarcia spadku w przypadku śmierci przedsiębiorcy przy założeniu, że działalność gospodarcza będzie kontynuowana przez przedsiębiorstwo w spadku.”;

4) w art. 26 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do działalności przedsiębiorstwa w spadku na dzień, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić swą funkcję, albo na dzień wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.”;

- 5) w art. 53 po ust. 2a dodaje się ust. 2aa w brzmieniu:

„2aa. Przepis ust. 1 nie dotyczy jednostek kontynuujących działalność gospodarczą jako przedsiębiorstwo w spadku, działające zgodnie z ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.”.

Art. 71. W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 997 i 1000) w art. 42 w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) daty: powstania podmiotu, rozpoczęcia działalności, zawieszenia i wznowienia działalności, wpisu do ewidencji lub rejestru, orzeczenia o ogłoszeniu upadłości, zakończenia postępowania upadłościowego, zakończenia działalności albo trwałego zakończenia działalności w przypadku osób fizycznych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zgonu albo znalezienia zwłok osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, skreślenia z ewidencji lub rejestru, wpisu oraz skreślenia z rejestru podmiotów;”.

Art. 72. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650 i 771) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W sprawach określonych w art. 5 ust. 1, art. 8b, art. 8c, art. 9 ust. 1 i art. 12 ust. 1c właściwymi naczelnikami urzędów skarbowych są;”;

- 2) w art. 9 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1, 1a i 10, oraz zarządca sukcesyjny mają obowiązek aktualizowania danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym przez dokonanie zgłoszenia aktualizacyjnego do naczelnika urzędu skarbowego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana danych. W okresie od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, a także w okresie od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego obowiązek aktualizowania danych za przedsiębiorstwo w spadku wykonują osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy. Podmioty wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego dokonują zgłoszenia aktualizacyjnego wyłącznie w zakresie danych uzupełniających wskazanych w art. 5 ust. 2b pkt 2.”;

- 3) w art. 12:

- a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b–1d w brzmieniu:

„1b. NIP nadany przedsiębiorcy przechodzi na przedsiębiorstwo w spadku i wygasa wraz z wygaśnięciem zarządu sukcesyjnego, a jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony – wraz z wygaśnięciem uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.

1c. W przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony, przedsiębiorstwo w spadku może do dnia wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego podawać NIP przedsiębiorcy, jeżeli osoba, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, kontynuuje prowadzenie przedsiębiorstwa pod firmą przedsiębiorcy i w terminie wskazanym w art. 12 ust. 10 tej ustawy dokona zgłoszenia do naczelnika urzędu skarbowego o kontynuowaniu prowadzenia tego przedsiębiorstwa.

1d. Jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i nie dokonano zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1c, podawanie NIP lub firmy przedsiębiorcy nie wywołuje skutków podatkowych dla przedsiębiorstwa w spadku.”.

- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku zgonu lub ustania bytu prawnego podatnika nadany NIP wygasa, z wyjątkiem przypadków wymienionych w ust. 1–1b.”.

Art. 73. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1454) art. 9cb otrzymuje brzmienie:

„Art. 9cb. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 74. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2018 r. poz. 617, 650, 697, 1515, 1532 i 1544) w art. 19d w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

- „7) uzyskania przez organ prowadzący rejestr informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu organizatora kształcenia.”.

Art. 75. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 755, 650, 685, 771, 1000 i 1356) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Koncesja udzielona przedsiębiorstwu energetycznemu na podstawie ustawy wygasa przed upływem czasu, na jaki została wydana, z dniem wykreślenia tego przedsiębiorstwa z właściwego rejestru lub wykreślenia tego przedsiębiorstwa z ewidencji z innej przyczyny niż śmierć przedsiębiorcy.”;

- 2) w art. 43 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy, o której mowa w ust. 4, nie można odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli:

- 1) osoba ta przedłoży pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie jej koncesji na działalność określoną w promesie;
- 2) stan faktyczny lub prawny podany we wniosku o wydanie promesy nie uległ zmianie w innym zakresie.”.

Art. 76. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1260, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 75ah otrzymuje brzmienie:

„Art. 75ah. Właściwy marszałek województwa wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 2) art. 83bb otrzymuje brzmienie:

„Art. 83bb. Właściwy starosta wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 77. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 2213 oraz z 2018 r. poz. 138 i 650) w art. 17c dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy nie można odmówić udzielenia koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej określonej w promesie właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli osoba ta przedłoży pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie jej tej koncesji, chyba że:

- 1) uległy zmianie dane zawarte we wniosku o udzielenie promesy inne niż dane osoby, która złożyła wniosek o udzielenie promesy;
- 2) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo współnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie koncesji, nie spełnił warunków określonych w promesie;
- 3) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo współnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie koncesji, nie spełnił warunków wykonywania działalności objętej koncesją;
- 4) jest to uzasadnione zagrożeniem obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa lub dóbr osobistych obywateli.”.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1926 oraz z 2018 r. poz. 79, 106, 138, 317, 650, 957, 1099, 1356, 1479, 1480, 1481, 1544 i 1592.

Art. 78. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 i 17 w brzmieniu:

„16) przedsiębiorstwie w spadku – rozumie się przez to przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629);

17) zarządzie sukcesyjnym – rozumie się przez to zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.”;
- 2) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. § 1. Prawa i obowiązki podatnika oraz płatnika będącego przedsiębiorstwem w spadku, w przypadku gdy na mocy ustaw podatkowych podlega obowiązkowi podatkowemu, w okresie od ustanowienia do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego wykonuje zarządca sukcesyjny.

§ 2. W okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, a także w okresie od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego prawa i obowiązki podatnika oraz płatnika, o których mowa w § 1, wykonują osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy.”;
- 3) w art. 14n w § 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zastosowania się przez przedsiębiorstwo w spadku do interpretacji indywidualnej wydanej przed śmiercią przedsiębiorcy na jego wniosek.”;
- 4) w art. 97:
  - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Spadkobiercy podatnika, z zastrzeżeniem § 1a, 2 i 2a, przejmują przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy.”;
  - b) po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

„§ 1a. Przedsiębiorstwo w spadku, w przypadku gdy ustanowiono zarząd sukcesyjny, wstępuje w przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, z wyjątkiem tych praw, które nie mogą być kontynuowane na podstawie odrębnych ustaw. Przepis art. 26 stosuje się odpowiednio.

§ 1b. Do czasu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego przewidziane w przepisach prawa podatkowego majątkowe i niemajątkowe prawa i obowiązki spadkodawcy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, w tym również prawa nabyte przez przedsiębiorcę wynikające z decyzji wydanych na podstawie art. 67a § 1 pkt 1 i 2, są wykonywane przez zarządcę sukcesyjnego.”;
  - c) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w przypadku dalszego prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo w spadku i ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”;
- 5) po art. 97 dodaje się art. 97a w brzmieniu:

„Art. 97a. § 1. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstwa w spadku ponoszą zapisobierca windykacyjny kontynuujący prowadzenie tego przedsiębiorstwa, spadkobiercy zmarłego przedsiębiorcy, jeżeli nie został uczyniony zapis windykacyjny obejmujący przedsiębiorstwo w spadku, a także małżonek zmarłego przedsiębiorcy, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku. Przepis art. 98 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się także do osób, które uczestniczyły w powołaniu zarządcy sukcesyjnego, a następnie odrzuciły spadek albo okazało się, że nie są spadkobiercami, z tym że osoby, które odrzuciły spadek, nie odpowiadają za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstwa w spadku powstałe po dniu, w którym ten spadek odrzuciły, a osoby, które nie są spadkobiercami – za zobowiązania podatkowe przedsiębiorstwa w spadku powstałe po dniu, w którym uprawomocniło się postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowano akt poświadczenia dziedziczenia albo wydano europejskie poświadczenie spadkowe.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 723, 771, 1000, 1039, 1075, 1499, 1540 i 1544.

§ 3. Organ podatkowy orzeka w jednej decyzji o zakresie odpowiedzialności osób, o których mowa w § 1 i 2.

§ 4. Jeżeli deklaracja jest nieprawidłowa lub deklaracji nie złożono, organ podatkowy orzekając o zakresie odpowiedzialności jednocześnie ustala lub określa kwoty, o których mowa w art. 21 § 3 i 3a, art. 24 lub art. 74a.”;

6) w art. 106 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do odpowiedzialności zapisobiercy stosuje się odpowiednio przepisy art. 97 § 1 i art. 97a oraz art. 98–103.”;

7) po art. 117c dodaje się art. 117d w brzmieniu:

„Art. 117d. § 1. Zarządca sukcesyjny odpowiada solidarnie z podatnikiem oraz osobami, o których mowa w art. 97a § 1 i 2, całym swoim majątkiem za zaległości podatkowe związane z działalnością przedsiębiorstwa w spadku, z zastrzeżeniem § 4. Egzekucja z majątku zarządcy sukcesyjnego może być prowadzona w przypadku, gdy egzekucja z majątku podatnika oraz osób, o których mowa w art. 97a § 1 i 2, okaże się bezskuteczna.

§ 2. Zakres odpowiedzialności zarządcy sukcesyjnego jest ograniczony do zaległości podatkowych z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez niego tej funkcji, oraz zaległości wymienionych w art. 52 oraz art. 52a powstałych w czasie pełnienia funkcji przez tego zarządcę sukcesyjnego.

§ 3. Za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał po dniu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe po dniu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego odpowiada osoba pełniąca funkcję zarządcy sukcesyjnego w dniu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Przepisy § 1 zdanie drugie oraz art. 115 § 4 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały od otwarcia spadku do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego lub wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego i od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić swoją funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, oraz zaległości wymienione w art. 52 i art. 52a powstałe w tych okresach odpowiada całym swoim majątkiem zarządca faktyczny, który dokonał czynności skutkującej powstaniem zobowiązania podatkowego. Zarządcą faktycznym jest osoba, która faktycznie zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi przedsiębiorstwa w spadku. Przepisy § 1 zdanie drugie oraz art. 115 § 4 stosuje się odpowiednio.”;

8) w art. 201:

a) w § 1 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) w razie zaprzestania pełnienia funkcji przez zarządcę sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego, jeżeli postępowanie toczyło się z udziałem zarządcy sukcesyjnego;”;

b) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, 1a, 3 i 4, postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania pozostawia się w aktach sprawy do czasu ustalenia spadkobierców, kuratora, zarządcy sukcesyjnego lub przedstawiciela strony.”;

9) art. 202 otrzymuje brzmienie:

„Art. 202. Organ podatkowy, który zawiesił postępowanie z przyczyn określonych w art. 201 § 1 pkt 1, 1a, 3, 4 i 8, nie podejmuje żadnych czynności, z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania albo zabezpieczenie dowodu.”;

10) w art. 205a:

a) w § 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci strony – po zgłoszeniu się lub po ustaleniu spadkobierców zmarłego albo zarządcy sukcesyjnego w sprawach objętych zarządem sukcesyjnym albo po ustanowieniu, w trybie określonym odrębnymi przepisami, kuratora spadku;”;

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) w razie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego – po zgłoszeniu się lub po ustaleniu spadkobierców zmarłego;

1b) w razie zaprzestania pełnienia funkcji przez zarządcę sukcesyjnego, z którego udziałem toczyło się postępowanie – po zgłoszeniu się lub po ustaleniu kolejnego zarządcy sukcesyjnego;”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w ciągu roku od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania nie zgłoszą się lub nie zostaną ustaleniu spadkobiercy zmarłej strony albo postępowanie nie zostanie podjęte z udziałem zarządcy sukcesyjnego, organ podatkowy może zwrócić się do sądu o ustanowienie kuratora spadku, chyba że kurator taki już wcześniej został ustanowiony.”.

Art. 79. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 59b dodaje się art. 59c w brzmieniu:

„Art. 59c. 1. Po śmierci przedsiębiorcy bank nadal prowadzi rachunek bankowy związany z prowadzoną przez przedsiębiorcę działalnością gospodarczą, jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629).

2. W okresie od ustanowienia do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego dostęp do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 1, oraz prawo do wydawania dyspozycji przysługują zarządcy sukcesyjnemu.

3. Zarządca sukcesyjny niezwłocznie informuje bank o osobach, które go powołały, a także o osobach, które uzyskały tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku, o którym mowa w ust. 1.”;

- 2) w art. 92ba w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Bank jest obowiązany udzielić posiadaczowi rachunku bankowego, będącemu osobą fizyczną, osobie, która uzyskała tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku, oraz zarządcy sukcesyjnemu, zbiorczej informacji o:”.

Art. 80. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 2 w lit. zb średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. zc w brzmieniu:

„zc) przedsiębiorstwo w spadku – w stosunku do pracowników i zleceniobiorców przedsiębiorstwa w spadku oraz osób przebywających na urlopie wychowawczym udzielonym w ramach stosunku pracy albo pobierających zasiłek macierzyński, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład; obowiązki przedsiębiorstwa w spadku wykonuje zarządca sukcesyjny, a w przypadku jego braku – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy;”;

- 2) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio: art. 7a, art. 12, art. 26, art. 29 § 1 i 2, art. 33–33b, art. 38a, art. 51 § 1, art. 55, art. 59 § 1 pkt 1, 3, 4, 8 i 9, art. 60 § 1, art. 61 § 1, art. 62 § 1, 3 i 5, art. 62b § 1 pkt 2 i § 3, art. 72 § 1 pkt 1 i 4 i § 2, art. 73 § 1 pkt 1 i 5, art. 77b § 1 i 2, art. 91, art. 93, art. 93a–93c, art. 93e, art. 94, art. 97 § 1 i 1a, art. 97a § 1–3, art. 98 § 1 i § 2 pkt 1, 2, 5 i 7, art. 100, art. 101, art. 105 § 1 i 2, art. 106 § 1–3, art. 107 § 1, 1a, § 2 pkt 2 i 4 i § 3, art. 108 § 1, 3 i 4, art. 109 § 1 w zakresie art. 29, art. 109 § 2 pkt 1, art. 110 § 1, § 2 pkt 2 i § 3, art. 111 § 1–4 i § 5 pkt 1, art. 112 § 1–5, art. 112b–114, art. 115–117, art. 117d, art. 118 § 1 oraz art. 119 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.”.

Art. 81. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2157 i 2175 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1291) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

„Art. 1a. 1. Ustawa reguluje również opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem dochodowym przychodów przedsiębiorstwa w spadku.

2. Przedsiębiorstwo w spadku, stanowiące jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, jest podatnikiem z tytułu przychodów osiągniętych w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

- 1) zarządu sukcesyjnego albo
- 2) uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629).

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2361 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 685, 723, 864, 1000, 1075 i 1499.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 357, 398, 650, 697, 730, 771, 1076, 1544, 1577 i 1613.

3. W przypadku śmierci osoby fizycznej będącej współnikiem spółki cywilnej osób fizycznych, jeżeli ustanowiono zarząd sukcesyjny, podatnikiem z tytułu udziału w tej spółce w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego jest przedsiębiorstwo w spadku, które na potrzeby ustawy traktowane jest jak współnik spółki cywilnej osób fizycznych.

4. Przedsiębiorstwo w spadku sporządza wykaz składników majątku przedsiębiorstwa w spadku na dzień otwarcia spadku. Wykaz zawiera co najmniej następujące dane: liczbę porządkową, określenie (nazwę) składnika majątku, datę nabycia przez zmarłego przedsiębiorcę składnika majątku, kwotę wydatków poniesionych przez zmarłego przedsiębiorcę na nabycie tego składnika majątku oraz kwotę wydatków poniesionych na jego nabycie zaliczoną do kosztów uzyskania przychodów, jak również wartość początkową, metodę amortyzacji i sumę odpisów amortyzacyjnych.

5. Urzędem skarbowym właściwym w sprawach opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym przedsiębiorstwa w spadku jest urząd skarbowy, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy w sprawach opodatkowania zryczałtowanym podatkiem dochodowym zmarłego przedsiębiorcy wykonuje swoje zadania, z zastrzeżeniem art. 29 ust. 5.”;

2) w art. 2 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Osoby fizyczne oraz przedsiębiorstwa w spadku osiągające przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej mogą opłacać zryczałtowany podatek dochodowy w formie.”;

3) w art. 4 w ust. 1 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14–16 w brzmieniu:

„14) przedsiębiorstwo w spadku – przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”;

15) zmarły przedsiębiorca – zmarłego przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym;

16) zarząd sukcesyjny – zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym.”;

4) w art. 6:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Opodatkowaniu ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych podlegają przychody osób fizycznych lub przedsiębiorstw w spadku z pozarolniczej działalności gospodarczej, o których mowa w art. 7a ust. 4 lub art. 14 ustawy o podatku dochodowym, z zastrzeżeniem ust. 1e i 1f, w tym również gdy działalność ta jest prowadzona w formie spółki cywilnej osób fizycznych, spółki cywilnej osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku lub spółki jawnej osób fizycznych, zwanych dalej „spółką”. Do przychodów przedsiębiorstwa w spadku nie stosuje się przepisu art. 12 ust. 10a.”;

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przedsiębiorstwo w spadku opłaca ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w roku podatkowym, w którym zmarł przedsiębiorca, jeżeli w tym samym roku ryczałt od przychodów ewidencjonowanych opłacał zmarły przedsiębiorca z działalności wymienionej w ust. 1.”;

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku przepisy ust. 4, 5 i 6 stosuje się, uwzględniając również przychody z działalności wymienionej w ust. 1 uzyskane przez zmarłego przedsiębiorcę.”;

5) w art. 7:

a) w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) powstanie przedsiębiorstwa w spadku.”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Równoznaczne z likwidacją działalności gospodarczej jest wygaśnięcie:

1) zarządu sukcesyjnego albo

2) uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego – w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.”;

- 6) w art. 9:
- a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Pisemne oświadczenie o wyborze opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych na dany rok podatkowy podatnik składa naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania podatnika, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku – według ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego przedsiębiorcy, nie później niż do dnia 20 stycznia roku podatkowego.”
- b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku prowadzenia działalności w formie spółki składają wszyscy wspólnicy naczelnikom urzędów skarbowych właściwym według miejsca zamieszkania każdego ze wspólników, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku – według ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego przedsiębiorcy.”;
- 7) art. 10 otrzymuje brzmienie:
„Art. 10. Zwolnienia od podatku dochodowego, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 43, 46, 47a, 71a, 111, 114, 122, 125, 125a, 129, 136 i 137 ustawy o podatku dochodowym, stosuje się odpowiednio do podatników opłacających ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.”;
- 8) w art. 11 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Podatnik uzyskujący przychody wymienione w art. 6 ust. 1, 1a i 1d, opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych, może odliczyć od przychodów stratę, o której mowa w art. 9 ust. 3–3b ustawy o podatku dochodowym, oraz wydatki określone w art. 26 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, jeżeli nie zostały odliczone od dochodu lub nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów na podstawie przepisów ustawy o podatku dochodowym.
2. W przypadku dokonywania odliczeń od przychodów, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 9 ust. 3–3b oraz art. 26 ust. 5–7h, 13b, 13c i 15 ustawy o podatku dochodowym.”;
- 9) w art. 12:
- a) w ust. 1 w pkt 5 w lit. f w tiret trzecim średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:
„g) z odpłatnego zbycia ruchomych składników majątku przedsiębiorstwa w spadku”;
- b) w ust. 10 w pkt 4 dodaje się przecinek i pkt 5 w brzmieniu:
„5) składnikami majątku przedsiębiorstwa w spadku”;
- c) ust. 10b otrzymuje brzmienie:
„10b. Ryczałt od przychodu, o którym mowa w ust. 10, jest płatny bez wezwania w terminie, o którym mowa w art. 21 ust. 1 lub 1a, na rachunek urzędu skarbowego, przy pomocy którego naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku – według ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego przedsiębiorcy, wykonuje swoje zadania.”;
- 10) w art. 15 dodaje się ust. 10 i 11 w brzmieniu:
„10. W przypadku prowadzenia przez zmarłego przedsiębiorcę wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych lub ewidencji wyposażenia, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje prowadzenie tego wykazu lub tej ewidencji.
11. Przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane w prowadzonej ewidencji dokonać zapisów dotyczących zdarzeń gospodarczych zaistniałych od otwarcia spadku do dnia dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a jeżeli zgłoszenia nie dokonano – do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”;
- 11) w art. 21:
- a) po ust. 1a dodaje się ust. 1aa w brzmieniu:
„1aa. Jeżeli zmarły przedsiębiorca w roku podatkowym, w którym zmarł, wpłacał ryczałt co kwartał, zgodnie z ust. 1a, przedsiębiorstwo w spadku może stosować tę zasadę wpłacania ryczałtu za ten rok podatkowy.”;
- b) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:
„1ba. W roku podatkowym następującym po roku, w którym zmarł przedsiębiorca, przepis ust. 1b stosuje się z uwzględnieniem przychodów zmarłego przedsiębiorcy albo przychodów spółki, w której zmarły przedsiębiorca był wspólnikiem.”;

- c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. Pierwszy ryczałt przedsiębiorstwo w spadku oblicza za miesiąc albo kwartał, w którym dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a jeżeli zgłoszenia nie dokonano – za miesiąc albo kwartał, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny, uwzględniając przy jego obliczeniu przychody przedsiębiorstwa osiągnięte od otwarcia spadku, i wpłaca w terminie do 20 dnia następnego miesiąca albo kwartału.

5b. Jeżeli dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku niedokonania zgłoszenia – ustanowienie zarządu sukcesyjnego, nastąpiło po terminie określonym w ust. 2, przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane złożyć zeznanie, o którym mowa w ust. 2, w terminie miesiąca od dnia dokonania zgłoszenia albo ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”

- d) dodaje się ust. 15 w brzmieniu:

„15. W przypadku gdy zmarły przedsiębiorca korzystał ze zwolnienia, o którym mowa w ust. 6, do przedsiębiorstwa w spadku stosuje się przepisy ust. 10–13.”;

- 12) w art. 21b w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) danych identyfikacyjnych (imię, nazwisko i adres, a w przypadku przedsiębiorstwa w spadku – dane tego przedsiębiorstwa), oraz”;

- 13) w art. 23 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Zryczałtowany podatek w formie karty podatkowej mogą opłacać także – na zasadach i w warunkach określonych w części XII tabeli – osoby fizyczne, w tym rolnicy równocześnie prowadzący gospodarstwo rolne, oraz przedsiębiorstwa w spadku.”;

- 14) w art. 24 dodaje się ust. 4–7 w brzmieniu:

„4. W roku podatkowym, w którym zmarł przedsiębiorca, przedsiębiorstwo w spadku opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej, w wysokości określonej w decyzji ustalającej jego wysokość na ten rok wydanej na wniosek zmarłego przedsiębiorcy lub jego współnika, w części przypadającej na okres od dnia następującego po dniu otwarcia spadku do końca tego roku podatkowego, jeżeli nie zaszły zmiany określone w art. 36 ust. 1 w stosunku do stanu faktycznego podanego przez zmarłego przedsiębiorcę. Przepis art. 33 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

5. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, zaszły zmiany określone w art. 36 ust. 1 w stosunku do stanu faktycznego podanego przez zmarłego przedsiębiorcę, przedsiębiorstwo w spadku opłaca podatek dochodowy na ogólnych zasadach. Przepis art. 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, przedsiębiorstwo w spadku może złożyć wniosek o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej w terminie siedmiu dni od dnia zajścia zmian uprawniających do zastosowania tego opodatkowania. Przepisy art. 24 ust. 2 i art. 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Jeżeli w kolejnym roku podatkowym do dnia 20 stycznia przedsiębiorstwo w spadku opłacające podatek dochodowy na zasadach określonych w ust. 4 nie dokona wyboru innej formy opodatkowania, uważa się, że prowadzi nadal działalność opodatkowaną w formie karty podatkowej. W tym przypadku naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję ustalającą wysokość podatku dochodowego w formie karty podatkowej, uwzględniając stan faktyczny podany przez zmarłego przedsiębiorcę. W przypadku zajścia zmian określonych w art. 36 ust. 1 w stosunku do stanu faktycznego podanego przez zmarłego przedsiębiorcę przedsiębiorstwo w spadku zawiadamia o nich naczelnika urzędu skarbowego, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia powstania okoliczności powodujących zmiany.”;

- 15) w art. 25 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Przy ocenie warunków uzasadniających opodatkowanie w formie karty podatkowej i ustalaniu wysokości stawek podatku w odniesieniu do przedsiębiorstwa w spadku uwzględnia się małżonka i członków rodziny zmarłego przedsiębiorcy. Miejsce pobytu członka rodziny oraz pozostawanie we wspólnym gospodarstwie ocenia się na dzień otwarcia spadku.”;

- 16) w art. 28 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepis ust. 1 ma odpowiednio zastosowanie w razie zatrudnienia przez przedsiębiorstwo w spadku pełnoletnich członków rodziny zmarłego przedsiębiorcy.”;

- 17) w art. 29 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Dla ustalenia właściwości miejscowej naczelnika urzędu skarbowego w sprawie podatku dochodowego opłacanego w formie karty podatkowej przedsiębiorstwa w spadku przepisy ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.”;

18) w art. 31 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 4, jeżeli dokonanie zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku niedokonania zgłoszenia – ustanowienie zarządu sukcesyjnego, nastąpiło po terminie płatności podatku w formie karty podatkowej, podatek ten płatny jest w terminie do 7 dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym dokonano zgłoszenia albo ustanowiono zarząd sukcesyjny.”.

Art. 82. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368 oraz z 2018 r. poz. 1076 i 1544) w art. 12:

1) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) usprawiedliwionej nieobecności w pracy, o której mowa w art. 63² § 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000, 1076, 1608 i 1629).”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Przepisu ust. 2 pkt 4 nie stosuje się, jeżeli niezdolność do pracy powstała do dnia śmierci pracodawcy i trwa nieprzerwanie po tym dniu.”.

Art. 83. W ustawie z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 206 oraz z 2018 r. poz. 650) art. 7c otrzymuje brzmienie:

„Art. 7c. Organ prowadzący rejestr działalności regulowanej wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 84. W ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2018 r. poz. 1152) w art. 17c dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy nie można odmówić udzielenia zezwolenia objętego promesą właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli przedłoży on pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie mu tego zezwolenia.”.

Art. 85. W ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 290 oraz z 2018 r. poz. 138, 398, 650 i 730) w art. 13b dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy nie można odmówić udzielenia koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej określonej w promesie właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli osoba ta przedłoży pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie jej tej koncesji, chyba że:

- 1) uległy zmianie dane zawarte we wniosku o udzielenie promesy inne niż dane osoby, która złożyła wniosek o udzielenie promesy;
- 2) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo współnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie koncesji, nie spełnił warunków określonych w promesie;
- 3) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo współnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie koncesji, nie spełnił określonych w ustawie warunków wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją;
- 4) jest to uzasadnione zagrożeniem obronności lub bezpieczeństwa państwa albo porządku publicznego.”.

Art. 86. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 556 oraz z 2018 r. poz. 138, 398 i 650) art. 19d otrzymuje brzmienie:

„Art. 19d. Organ prowadzący rejestr wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 87. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2200, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 w ust. 2 uchyla się pkt 1;

2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. Do licencji wspólnotowej oraz zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego, w przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), nie stosuje się przepisów art. 43 ust. 2 i 3 tej ustawy. Decyzję w sprawie przeniesienia licencji wspólnotowej albo zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego wydaje się nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku.”;

3) w art. 16:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) śmierci posiadacza licencji, o której mowa w art. 5b ust. 1 pkt 3;”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W razie śmierci osoby fizycznej posiadającej zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego lub licencję, organ, który ich udzielił, na wniosek osoby, która złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku, złożony w terminie sześciu miesięcy od dnia śmierci osoby fizycznej posiadającej zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego lub licencję, wyraża zgodę, w drodze decyzji administracyjnej, na wykonywanie uprawnień wynikających z zezwolenia lub licencji przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy od daty śmierci posiadacza zezwolenia lub licencji.”;

d) dodaje się ust. 6 i 7 w brzmieniu:

„6. Przepisu ust. 5 nie stosuje się, jeżeli ustanowiono zarząd sukcesyjny. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz art. 38–41 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.

7. Do licencji wspólnotowej oraz zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego nie stosuje się przepisów art. 40 ust. 1 i 2 oraz art. 41 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Decyzję w sprawie potwierdzenia możliwości wykonywania licencji wspólnotowej albo zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego wydaje się nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. Decyzji tej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.”;

4) w art. 39h ust. 3c otrzymuje brzmienie:

„3c. Wojewoda wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 88. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 2211, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 37an dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku śmierci przedsiębiorcy, w okresie ważności promesy nie można odmówić udzielenia zezwolenia na wykonywanie działalności gospodarczej określonej w promesie właścicielowi przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) albo, jeżeli przedsiębiorca był współnikiem spółki cywilnej, innemu współnikowi tej spółki, jeżeli przedłoży on pisemną zgodę właścicieli przedsiębiorstwa w spadku na udzielenie mu tego zezwolenia, chyba że:

1) uległy zmianie dane zawarte we wniosku o udzielenie promesy inne niż dane osoby, która złożyła wniosek o udzielenie promesy, albo

2) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo współnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie zezwolenia, nie spełnił wszystkich warunków podanych w promesie, albo

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 12, 79, 138, 650, 1039, 1480, 1481, 1544 i 1592.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 650, 697, 1039, 1375, 1515 i 1544.

- 3) właściciel przedsiębiorstwa w spadku albo wspólnik spółki cywilnej, który złożył wniosek o udzielenie zezwolenia, nie spełnia warunków wykonywania działalności objętej zezwoleniem, albo
  - 4) jest to uzasadnione zagrożeniem obronności lub bezpieczeństwa państwa lub innego ważnego interesu publicznego.”;
- 2) w art. 43a w ust. 1 uchyla się pkt 1;
  - 3) w art. 73f w ust. 3 uchyla się pkt 3;
  - 4) w art. 81 w ust. 3 uchyla się pkt 1;
  - 5) w art. 104 ust. 1a–1c otrzymują brzmienie:

„1a. W przypadku śmierci osoby, na rzecz której zostało wydane zezwolenie na prowadzenie apteki, zezwolenie to nie wygasa:

- 1) jeżeli chociażby jeden z jej spadkobierców, jej małżonek, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie, lub osoba, która nabyła przedsiębiorstwo lub udział w nim na podstawie zapisu windykacyjnego, spełnia warunki, o których mowa w art. 99 ust. 4 pkt 1, ust. 4a i 4b, oraz nie zachodzą w stosunku do nich okoliczności, o których mowa w art. 99 ust. 3 i 3a, art. 100 ust. 2 pkt 5a lit. a–c oraz art. 101 pkt 2–5;
- 2) przez okres 24 miesięcy od dnia śmierci, jeżeli chociażby jeden z jej spadkobierców, jej małżonek, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie, osoba, która nabyła przedsiębiorstwo lub udział w nim na podstawie zapisu windykacyjnego albo zarządca sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, spełnia warunki, o których mowa w art. 99 ust. 4a i 4b, oraz nie zachodzą w stosunku do nich okoliczności, o których mowa w art. 99 ust. 3 i 3a, art. 100 ust. 2 pkt 5a lit. a–c oraz art. 101 pkt 2–5.

1b. Osoby, o których mowa w ust. 1a pkt 1 albo 2, obowiązane są, w terminie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, na rzecz której zostało wydane zezwolenie, złożyć wniosek do wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego o dokonanie zmiany w zezwoleniu w zakresie określenia podmiotu posiadającego zezwolenie i wskazać osoby spełniające wymagania – o których mowa w ust. 1a pkt 1 albo 2 – jako zezwoleniobiorcę. W przypadku gdy osoby te nie wystąpią o dokonanie zmiany w zezwoleniu, wygasa ono z dniem następującym po ostatnim dniu terminu na złożenie wniosku.

1c. Wojewódzki inspektor farmaceutyczny, po rozpatrzeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1b:

- 1) zmienia zezwolenie w zakresie określenia podmiotu posiadającego zezwolenie – w przypadku gdy osoba wskazana jako zezwoleniobiorca spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1a pkt 1;
- 2) zmienia zezwolenie w zakresie określenia podmiotu posiadającego zezwolenie oraz określa termin ważności zezwolenia, zgodnie z wnioskiem, nie dłuższy jednak niż 24 miesiące od dnia śmierci – w przypadku gdy osoba wskazana jako zezwoleniobiorca spełnia wymagania, o których mowa w ust. 1a pkt 2.”.

Art. 89. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2018 r. poz. 1183) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 95bc otrzymuje brzmienie:

„Art. 95bc. Prezes Urzędu wykreśla przedsiębiorcę z rejestru podmiotów szkolących na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 2) art. 185 otrzymuje brzmienie:

„Art. 185. W sprawach lotniczej działalności gospodarczej nie mają zastosowania przepisy art. 494, art. 531 i art. 553 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577 oraz z 2018 r. poz. 398, 650 i 1544) ani przepisy ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629).”.

Art. 90. W ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 679 oraz z 2018 r. poz. 650) art. 17cc otrzymuje brzmienie:

„Art. 17cc. Prezes Narodowego Banku Polskiego wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 91. W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, 1467 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 124:
  - a) w § 1 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) jeżeli zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję albo zarząd sukcesyjny wygasł, w przypadku gdy postępowanie toczyło się z udziałem zarządcy sukcesyjnego.”,
  - b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadkach wymienionych w § 1 pkt 1, 4 i 7 zawieszenie ma skutek od dnia zdarzeń, które je spowodowały. Zdarzenia te nie wstrzymują jednak wydania orzeczenia, jeżeli nastąpiły po zamknięciu rozprawy.”;
- 2) w art. 128:
  - a) w § 1:
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w razie śmierci strony – od dnia zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo zarządcy sukcesyjnego w sprawach wynikających z prowadzenia jego przedsiębiorstwa, albo ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku,”,
    - w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) jeżeli zarządca sukcesyjny, z którego udziałem toczyło się postępowanie, przestał pełnić tę funkcję – od dnia zgłoszenia się lub wskazania kolejnego zarządcy sukcesyjnego;

6) w razie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego – od dnia zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego.”,
  - b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w ciągu roku od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania nie zgłoszą się lub nie zostaną wskazani następcy prawni zmarłego, a postępowanie nie zostanie podjęte z udziałem zarządcy sukcesyjnego, sąd może z urzędu zwrócić się do sądu spadku o ustanowienie kuratora spadku, chyba że kurator taki już wcześniej został ustanowiony. Czynność tę może wykonać referendarz sądowy.”.

Art. 92. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 2344 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 398, 685 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. W razie śmierci przedsiębiorcy można ogłosić jego upadłość, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w terminie roku od dnia jego śmierci, a w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanego dalej „zarządem sukcesyjnym” – także po upływie roku od dnia śmierci przedsiębiorcy, a przed dniem wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego. Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć wierzyciel, zarządca sukcesyjny, a także spadkobierca, oraz małżonek i każde z dzieci lub rodziców zmarłego, chociażby nie dziedziczyli po nim spadku.”;
- 2) po art. 11 dodaje się art. 11a w brzmieniu:

„Art. 11a. 1. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego można ogłosić upadłość zmarłego przedsiębiorcy także wtedy, gdy w zakresie czynności dokonywanych w ramach prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku zarządca sukcesyjny utracił zdolność do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

2. Przepis art. 11 ust. 1a stosuje się odpowiednio.”;
- 3) w art. 21:
  - a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na zarządcy sukcesyjnym. Jeżeli podstawa do ogłoszenia upadłości wystąpiła przed ustanowieniem zarządu sukcesyjnego, termin do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości biegnie od dnia, w którym został ustanowiony zarząd sukcesyjny. Zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości przez zarządcę sukcesyjnego nie wymaga zgody osób, na rzecz których działa zarządca sukcesyjny.”,
  - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1 lub 2a, chyba że nie ponoszą winy. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 lub 2a otwarto postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Osoby, o których mowa w ust. 1–2a, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.”;

4) w art. 26¹ ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio w przypadku śmierci dłużnika po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie działa zarządca sukcesyjny, oraz w przypadku wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.”;

5) w art. 373:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, która ze swojej winy.”;

b) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego do dziesięciu lat prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji zarządcy sukcesyjnego, członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia osoby, wobec której.”;

6) w art. 419 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku gdy został ustanowiony zarząd sukcesyjny, uczestnikiem postępowania o ogłoszenie upadłości zmarłego przedsiębiorcy jest również zarządca sukcesyjny. Zażalenie na postanowienie o ogłoszeniu upadłości przysługuje również osobie, która pełniła funkcję zarządcy sukcesyjnego w chwili ogłoszenia upadłości.”;

7) art. 421 otrzymuje brzmienie:

„Art. 421. Do masy upadłości wchodzi aktywa spadku po zmarłym dłużniku, a w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego także aktywa nabyte w okresie zarządu sukcesyjnego, które weszły w skład przedsiębiorstwa w spadku.”.

Art. 93. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2117 i 2361 oraz z 2018 r. poz. 650, 927 i 1338) art. 22ae otrzymuje brzmienie:

„Art. 22ae. Prezes UTK wykreśla przedsiębiorcę z rejestru, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 2, także na jego wniosek lub po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 94. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077, z 2017 r. poz. 60 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 650) w art. 34 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zezwolenie wygasa z chwilą wykreślenia brokera z rejestru przedsiębiorców albo wykreślenia go z ewidencji działalności gospodarczej z innej przyczyny niż śmierć przedsiębiorcy.”.

Art. 95. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 86, 650 i 1499) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w pkt 37 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 38–40 w brzmieniu:

„38) ustawie o zarządzie sukcesyjnym – rozumie się przez to ustawę z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629);

39) przedsiębiorstwie w spadku – rozumie się przez to przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym;

40) zarządzie sukcesyjnym – rozumie się przez to zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie o zarządzie sukcesyjnym.”;

2) w art. 3 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. W przypadku podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1a i art. 17 ust. 1i, właściwym organem podatkowym jest organ podatkowy, który był właściwy dla zmarłego podatnika w dniu jego śmierci.”;

3) w art. 14:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zaprzestania przez podatnika, o którym mowa w art. 15, będącego osobą fizyczną albo przedsiębiorstwem w spadku wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu, obowiązanego, na podstawie art. 96 ust. 6, do zgłoszenia zaprzestania działalności naczelnikowi urzędu skarbowego;”

– dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego – w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629).”

b) w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy podatnik, o którym mowa w art. 15, będący osobą fizyczną albo przedsiębiorstwem w spadku, nie wykonywał czynności podlegających opodatkowaniu co najmniej przez 10 miesięcy.”

c) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, podatnicy są obowiązani sporządzić spis z natury towarów na dzień rozwiązania spółki, zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu albo wystąpienia przypadków, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zwany dalej „spisem z natury”. Podatnicy są obowiązani załączyć informację o dokonanych spisie z natury, o ustalonej na jego podstawie wartości i o kwocie podatku należnego, do deklaracji podatkowej składanej za okres obejmujący dzień rozwiązania spółki, zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu albo wystąpienia przypadków, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

6. Obowiązek podatkowy w przypadku, o którym mowa w ust. 1, powstaje w dniu rozwiązania spółki, zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu albo wystąpienia przypadków, o których mowa w ust. 1 pkt 3.”

d) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Przepis ust. 7 stosuje się również do dostawy towarów dokonywanej przez osoby będące właścicielami przedsiębiorstwa w spadku na dzień:

- 1) zaprzestania wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu przez przedsiębiorstwo w spadku;
- 2) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego;
- 3) wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego.”

e) ust. 9a otrzymuje brzmienie:

„9a. Osobom fizycznym, o których mowa w ust. 1 pkt 2, osobom, które były współnikami spółek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w dniu ich rozwiązania, zwanym dalej „byłymi współnikami”, oraz osobom, o których mowa w ust. 7a, przysługuje prawo zwrotu różnicy podatku wykazanego w deklaracji podatkowej za okres, w którym odpowiednio te osoby, spółki albo podatnik, o którym mowa w art. 15 ust. 1a, i podatnik, którego działalność jest kontynuowana przez podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1a, byli podatnikami zarejestrowanymi jako podatnicy VAT czynni.”

f) po ust. 9c dodaje się ust. 9ca i 9cb w brzmieniu:

„9ca. W przypadku osób, o których mowa w ust. 7a, zwrotu różnicy podatku dokonuje się na podstawie złożonej deklaracji podatkowej wraz z załączonymi do tej deklaracji:

- 1) dokumentami potwierdzającymi ich udział w przedsiębiorstwie w spadku;
- 2) wykazem rachunków bankowych tych osób w banku mającym siedzibę na terytorium kraju lub ich rachunków w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, której są członkami, na które ma być dokonany zwrot różnicy podatku.

9cb. Zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w ust. 9ca, dokonuje się:

- 1) w proporcjach wynikających z prawa do udziału w przedsiębiorstwie w spadku; jeżeli z załączonych dokumentów nie wynikają te udziały, przyjmuje się, że prawa do udziału są równe;
- 2) na rachunki, o których mowa w ust. 9ca pkt 2.”

g) ust. 9e otrzymuje brzmienie:

„9e. W przypadku niezłożenia dokumentów, o których mowa w ust. 9b albo 9ca, kwota zwrotu różnicy podatku składana jest do depozytu organu podatkowego. W przypadku gdy złożono dokumenty, o których mowa w ust. 9b albo 9ca, ale w wykazie rachunków, o którym mowa w tych przepisach, nie podano rachunku byłego współnika albo osoby, o której mowa w ust. 7a, do depozytu składana jest kwota zwrotu różnicy podatku w części przypadającej temu byłemu współnikowi albo tej osobie.”,

h) ust. 9g i 9h otrzymują brzmienie:

„9g. W przypadku gdy przed upływem terminu zwrotu różnicy podatku, o którym mowa w art. 87 ust. 2 zdanie pierwsze, złożono dokumenty, o których mowa w ust. 9b albo 9ca, a naczelnik urzędu skarbowego przedłużył termin zwrotu zgodnie z art. 87 ust. 2 zdanie drugie, i przeprowadzone przez organ czynności wykażą zasadność zwrotu, urząd skarbowy wypłaca byłym współnikom albo osobom, o których mowa w ust. 7a, należną kwotę wraz z odsetkami w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej stosowanej w przypadku odroczenia płatności podatku lub jego rozłożenia na raty. W przypadku gdy dokumenty, o których mowa w ust. 9b albo 9ca, złożono na 14 dni przed upływem terminu zwrotu lub później, odsetki, o których mowa w zdaniu pierwszym, są naliczane od 15. dnia po dniu złożenia tych dokumentów. Odsetek nie nalicza się od kwoty zwrotu różnicy podatku w części przypadającej temu byłemu współnikowi albo tej osobie, których rachunku nie podano.

9h. W przypadku osób, o których mowa w ust. 9a, w stosunku do których naczelnik urzędu skarbowego przedłużył termin zwrotu zgodnie z art. 87 ust. 2 zdanie drugie, i przeprowadzone przez organ czynności wykażą zasadność zwrotu, urząd skarbowy wypłaca tym osobom należną kwotę wraz z odsetkami w wysokości odpowiadającej opłacie prolongacyjnej stosowanej w przypadku odroczenia płatności podatku lub jego rozłożenia na raty.”,

i) ust. 9j otrzymuje brzmienie:

„9j. Oprocentowanie kwoty zwrotu różnicy podatku złożonej w depozycie jest naliczane od 15. dnia po dniu złożenia dokumentów, o których mowa w ust. 9b albo 9ca, lub podania numerów rachunków, o których mowa w ust. 9e zdanie drugie.”;

4) w art. 15 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Podatnikiem, o którym mowa w ust. 1, jest także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej stanowiąca przedsiębiorstwo w spadku w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

- 1) zarządu sukcesyjnego albo
- 2) uprawnień do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

1b. Podatnika, o którym mowa w ust. 1a, uznaje się za podatnika kontynuującego prowadzenie działalności gospodarczej zmarłego podatnika.”;

5) w art. 17 po ust. 1h dodaje się ust. 1i i 1j w brzmieniu:

„1i. Podatnikiem, o którym mowa w ust. 1, jest także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej stanowiąca przedsiębiorstwo w spadku w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

- 1) zarządu sukcesyjnego albo
- 2) uprawnień do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

1j. Podatnika, o którym mowa w ust. 1i, uznaje się za podatnika kontynuującego prowadzenie działalności gospodarczej zmarłego podatnika.”;

6) w art. 96:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku śmierci podatnika naczelnik urzędu skarbowego wykreśla z urzędu podatnika z rejestru jako podatnika VAT.”,

b) po ust. 7 dodaje się ust. 7a–7d w brzmieniu:

„7a. Podatnik będący osobą fizyczną jest obowiązany poinformować właściwego naczelnika urzędu skarbowego o:

- 1) dokonaniu wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, w terminie 7 dni od dnia dokonania tego wpisu;
- 2) zmianach w zakresie wpisu, o którym mowa w pkt 1 – w terminie 7 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana.

7b. Naczelnik urzędu skarbowego wykreśla z urzędu podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1a, z rejestru jako podatnika VAT w przypadku:

- 1) zaprzestania przez osobę, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, prowadzenia przedsiębiorstwa w spadku pod firmą zmarłego przedsiębiorcy albo
- 2) wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego – w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, albo
- 3) zaprzestania pełnienia funkcji przez zarządcę sukcesyjnego, albo
- 4) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.

7c. Osoba, która dokonała zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, a w przypadku jej śmierci, ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, są obowiązane do poinformowania naczelnika urzędu skarbowego o zaistnieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 7b pkt 1 i 2, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zdarzeń.

7d. Zarządca sukcesyjny, a w przypadku gdy zarządca sukcesyjny przestał pełnić swą funkcję przed wygaśnięciem zarządu sukcesyjnego – osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, są obowiązani do poinformowania naczelnika urzędu skarbowego o zaistnieniu zdarzeń, o których mowa w ust. 7b pkt 3 i 4, niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zdarzeń.”,

c) w ust. 8 wyrazy „ust. 6 i 7” zastępuje się wyrazami „ust. 6”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a i 8b w brzmieniu:

„8a. Przepisu ust. 7 nie stosuje się w przypadku śmierci podatnika, gdy właściwy naczelnik urzędu skarbowego został poinformowany zgodnie z ust. 7a.

8b. Właściwy naczelnik urzędu skarbowego przywraca zarejestrowanie podatnika, o którym mowa w ust. 7 lub art. 15 ust. 1a, w przypadkach, o których mowa w ust. 7b pkt 1 i 3, jako podatnika VAT ze statusem takim, jaki posiadał przed dniem wykreślenia, bez konieczności składania zgłoszenia rejestracyjnego w przypadku:

- 1) dokonania zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, w tym ponownego dokonania tego zgłoszenia,
- 2) gdy zarządca sukcesyjny poinformuje o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego,
- 3) gdy po wykreśleniu podatnika, zgodnie z ust. 7b pkt 3, zarządca sukcesyjny poinformuje o jego powołaniu – pod warunkiem złożenia niezwłocznie brakujących deklaracji za okresy poprzedzające okres, w którym dokonano zgłoszenia lub złożono informację, zgodnie z pkt 1–3.”,

e) po ust. 12 dodaje się ust. 12a w brzmieniu:

„12a. W przypadku podatnika, o którym mowa w art. 15 ust. 1a, obowiązki określone w ust. 5 i 12 wykonuje zarządca sukcesyjny. W okresie od otwarcia spadku do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wygaśnięcia uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, a także w okresie od dnia, w którym zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję, do dnia powołania kolejnego zarządcy sukcesyjnego albo wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego obowiązek aktualizowania danych za przedsiębiorstwo w spadku wykonują osoby, o których mowa w art. 14 ustawy o zarządzie sukcesyjnym, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy.”;

7) w art. 97 ust. 16 otrzymuje brzmienie:

„16. Wykreślenie podatnika z rejestru jako podatnika VAT, o którym mowa w art. 96 ust. 6, 7, 7b i 8–9a, jest równoznaczne z wykreśleniem z rejestru jako podatnika VAT UE. Przepisy art. 96 ust. 8b i 9g–9i stosuje się odpowiednio.”.

Art. 96. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, 1149 i 1544) w art. 18m w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) uzyskania informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 97. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449 oraz z 2018 r. poz. 1091 i 1608) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. W przypadku śmierci pracodawcy program nie ulega likwidacji, jeżeli z chwilą śmierci pracodawcy został ustanowiony zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), a zarządca sukcesyjny, w terminie 30 dni od dnia śmierci pracodawcy, złoży organowi nadzoru pisemne oświadczenie o woli kontynuacji programu wraz z informacją o dacie śmierci pracodawcy oraz aktualnych danych przedsiębiorstwa w spadku.

2. Organ nadzoru zawiadamia zarządcę sukcesyjnego o dokonaniu rejestracji zmian wynikających ze złożonego oświadczenia w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

3. Po wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego obowiązek kontynuacji programu spoczywa wyłącznie na zapisobiorcy windykacyjnym, jeżeli przedmiotem zapisu uczyniono całe przedsiębiorstwo, albo następcy prawnym zmarłego pracodawcy, jeżeli w następstwie działy spadku nabył on przedsiębiorstwo w całości. Przepisy art. 34 ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 98. W ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1907, z późn. zm.⁹⁾) w art. 12a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy telekomunikacyjnego;”.

Art. 99. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 300, 398, 770, 914 i 1293) po art. 67a dodaje się art. 67b w brzmieniu:

„Art. 67b. 1. Opłatę stałą w kwocie 300 zł pobiera się od wniosku o:

- 1) odwołanie zarządcy sukcesyjnego;
- 2) przedłużenie okresu zarządu sukcesyjnego.

2. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 1, umieszczone są w jednym piśmie lub wraz z innym wnioskiem, opłatę pobiera się od każdego z nich odrębnie.”.

Art. 100. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 381 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11–13 w brzmieniu:

„11) przedsiębiorstwie w spadku – rozumie się przez to przedsiębiorstwo w spadku, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”;

12) zarządzie sukcesyjnym – rozumie się przez to zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym;

13) zmarłym przedsiębiorcy – rozumie się przez to zmarłego przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym.”;

- 2) w art. 3 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Jeżeli w okresie opodatkowania zmarł przedsiębiorca żeglugowy, podatnikiem podatku tonażowego w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

1) zarządu sukcesyjnego albo

2) uprawnień do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629)

– nie dłużej jednak niż do końca okresu opodatkowania, jest przedsiębiorstwo w spadku.

5. Przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje opodatkowanie podatkiem tonażowym na zasadach, jakie obowiązywały zmarłego przedsiębiorcę.”;

- 3) w art. 12 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przedsiębiorstwo w spadku jest obowiązane stosować odpowiednio przepisy ust. 1, 2 i 4.”.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2201 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 1118 i 1560.

Art. 101. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1344 i 1356) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 9a otrzymuje brzmienie:

„Art. 9a. Organ rejestrowy wykreśla wytwórcę z rejestru wytwórców na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

2) art. 12h otrzymuje brzmienie:

„Art. 12h. Organ rejestrowy wykreśla podmiot sprowadzający z rejestru podmiotów sprowadzających na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

3) art. 280a otrzymuje brzmienie:

„Art. 280a. Organ rejestrowy wykreśla administratora systemu certyfikacji z rejestru administratorów systemów certyfikacji na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

4) w art. 28u ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Organ rejestrowy wykreśla jednostkę certyfikującą z rejestru jednostek certyfikujących na jej wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2195 oraz z 2018 r. poz. 650, 1115 i 1544) w art. 12c ust. 11b otrzymuje brzmienie:

„11b. Skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu doskonalącego następuje także w przypadku uzyskania przez Dyrektora CMKP informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 18 października 2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 822 oraz z 2018 r. poz. 650) art. 9a otrzymuje brzmienie:

„Art. 9a. Minister wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 104. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 262) w art. 16 uchyla się pkt 4.

Art. 105. W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, 1039 i 1356) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 w ust. 1 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) będący przedsiębiorstwem w spadku, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), w okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego albo do dnia upływu terminu do powołania zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w art. 12 ust. 10 tej ustawy, w przypadku gdy nie ustanowiono zarządu sukcesyjnego, a osoby, o których mowa w art. 14 tej ustawy, dokonały czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą lub zaistniał wobec nich stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą, przy czym przedsiębiorstwo w spadku uznaje się za podatnika kontynuującego prowadzenie działalności gospodarczej zmarłego podatnika.”;

2) w art. 14 po ust. 4f dodaje się ust. 4g w brzmieniu:

„4g. Organami podatkowymi właściwymi miejscowo dla przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 14, są naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego oraz dyrektor izby administracji skarbowej, którzy byli organami właściwymi dla zmarłego przedsiębiorcy w chwili jego śmierci.”;

3) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organami właściwymi w zakresie spraw dotyczących znaków akcyzy są naczelnik urzędu skarbowego i dyrektor izby administracji skarbowej, wyznaczeni przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, zwani dalej odpowiednio „właściwym naczelnikiem urzędu skarbowego w sprawach znaków akcyzy” oraz „właściwym dyrektorem izby administracji skarbowej w sprawach znaków akcyzy”, których właściwość miejscową ustala się ze

względu na adres siedziby lub zamieszkania podmiotu obowiązane do oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 14, organami właściwymi w zakresie spraw dotyczących znaków akcyzy są właściwy naczelnik urzędu skarbowego w sprawach znaków akcyzy i właściwy dyrektor izby administracji skarbowej w sprawach znaków akcyzy, którzy byli organami właściwymi dla zmarłego przedsiębiorcy w chwili jego śmierci.”;

4) w art. 16:

a) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W przypadku śmierci przedsiębiorcy i kontynuowania działalności po jego śmierci obowiązany do zgłoszenia zmiany jest:

- 1) zarządca sukcesyjny, w przypadku gdy zarząd sukcesyjny został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy;
- 2) osoba, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonująca czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy.”;

b) po ust. 4a dodaje się ust. 4b i 4c w brzmieniu:

„4b. W przypadku przejęcia praw i obowiązków pośredniczącego podmiotu węglowego lub pośredniczącego podmiotu gazowego oraz zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej informację, o której mowa w ust. 4a, składa następca prawny pośredniczącego podmiotu węglowego lub pośredniczącego podmiotu gazowego lub inne osoby, które przejęły jego prawa i obowiązki, w terminie, o którym mowa w ust. 4a.

4c. W przypadku śmierci pośredniczącego podmiotu węglowego lub pośredniczącego podmiotu gazowego, jeżeli z chwilą jego śmierci nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, następca prawny pośredniczącego podmiotu węglowego lub pośredniczącego podmiotu gazowego:

- 1) informuje właściwego naczelnika urzędu skarbowego o śmierci pośredniczącego podmiotu węglowego lub pośredniczącego podmiotu gazowego, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia;
- 2) składa informację o zaprzestaniu prowadzenia działalności, jeżeli nie zostanie ustanowiony zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, nie później niż w terminie 7 dni od dnia upływu terminu do powołania zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w art. 12 ust. 10 tej ustawy.”;

5) w art. 19:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku śmierci podmiotu zarejestrowanego, jeżeli z chwilą jego śmierci nie został ustanowiony zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, następca prawny podmiotu zarejestrowanego:

- 1) informuje właściwego naczelnika urzędu skarbowego o śmierci podmiotu zarejestrowanego, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia;
- 2) składa zgłoszenie o zaprzestaniu prowadzenia działalności, jeżeli nie zostanie ustanowiony zarząd sukcesyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, nie później niż w terminie 7 dni od dnia upływu terminu do powołania zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w art. 12 ust. 10 tej ustawy.”;

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Zgłoszenia, o których mowa w ust. 1, 2 i ust. 2a pkt 2, stanowią podstawę do wykreślenia podmiotu z rejestru przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

4. W przypadku niezłożenia zgłoszeń zgodnie z ust. 1, 2 i ust. 2a pkt 2, właściwy naczelnik urzędu skarbowego, który dokonał rejestracji, z urzędu wykreśla z rejestru podmiot zarejestrowany.”;

6) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zgłoszenia rejestracyjnego, wzór potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia rejestracyjnego oraz wzór zgłoszeń, o których mowa w art. 19 ust. 1, 2 i ust. 2a pkt 2, uwzględniając konieczność zapewniania organom podatkowym informacji o podatnikach lub podmiotach dokonujących czynności z wykorzystaniem wyrobów akcyzowych.”;

- 7) w art. 20f:
- a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Zmiana polegająca na:
- 1) wstąpieniu, na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, następcy prawnego lub podmiotu przekształconego w prawa lub obowiązki przewidziane w przepisach prawa podatkowego pośredniczącego podmiotu tytoniowego,
  - 2) wykonywaniu działalności na podstawie decyzji o wpisie do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych, którą posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a,
  - 3) wstąpieniu jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z decyzji o wpisie do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych, o którym mowa w art. 84e
- nie wymaga wykreślenia dotychczasowego pośredniczącego podmiotu tytoniowego z rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych i wpisania do tego rejestru jego następcy prawnego lub podmiotu przekształconego albo przedsiębiorstwa w spadku.”
- b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
- „8. Zmiana, o której mowa w ust. 7, wymaga dokonania zmiany wpisu do rejestru.”;
- 8) w art. 49 ust. 10 otrzymuje brzmienie:
- „10. Zmiana miejsca prowadzenia składu podatkowego lub podmiotu prowadzącego skład podatkowy wymaga uzyskania nowego zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, z wyłączeniem:
- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
  - 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
  - 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;
- 9) w art. 54 ust. 8 otrzymuje brzmienie:
- „8. Zmiana podmiotu prowadzącego skład podatkowy lub miejsca prowadzenia składu podatkowego, którego dotyczy zezwolenie wyprowadzenia, lub podatnika, o którym mowa w art. 13 ust. 3, wymaga uzyskania nowego zezwolenia wyprowadzenia, z wyłączeniem:
- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
  - 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia wyprowadzenia, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
  - 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia wyprowadzenia, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;
- 10) w art. 56 ust. 9 otrzymuje brzmienie:
- „9. Zmiana podmiotu prowadzącego działalność jako podmiot pośredniczący wymaga uzyskania nowego zezwolenia na prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący, z wyłączeniem:
- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
  - 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
  - 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia na prowadzenie działalności jako podmiot pośredniczący, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;

11) w art. 57 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Zmiana miejsca odbioru wyrobów akcyzowych lub zarejestrowanego odbiorcy wymaga uzyskania nowego zezwolenia na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca lub nowego zezwolenia na jednorazowe nabycie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca, z wyłączeniem:

- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
- 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
- 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;

12) w art. 62a ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Zmiana zarejestrowanego wysyłającego wymaga uzyskania nowego zezwolenia na wysyłanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany wysyłający, z wyłączeniem:

- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
- 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia na wysyłanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany wysyłający, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
- 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia na wysyłanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany wysyłający, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;

13) w art. 64 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 14, przy ocenie spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się również okres, w którym procedura zawieszenia poboru akcyzy była stosowana przez zmarłego przedsiębiorcę.”;

14) w art. 81 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Zmiana przedstawiciela podatkowego lub sprzedawcy określonych w zezwoleniu na wykonywanie czynności w charakterze przedstawiciela podatkowego wymaga uzyskania nowego zezwolenia, z wyłączeniem:

- 1) następców prawnych lub podmiotów przekształconych w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
- 2) wykonywania działalności na podstawie zezwolenia na wykonywanie czynności w charakterze przedstawiciela podatkowego, które posiadał zmarły przedsiębiorca, na zasadach, o których mowa w art. 84a;
- 3) wstąpienia jednego z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy w prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia na wykonywanie czynności w charakterze przedstawiciela podatkowego, na zasadach, o których mowa w art. 84e.”;

15) w dziale III po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„Rozdział 8a

Przepisy szczególne dotyczące przedsiębiorstwa w spadku

Art. 84a. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku nie wygasają decyzje ani zezwolenia akcyzowe, o których mowa w art. 20a ust. 4, art. 64 ust. 3, art. 65 ust. 8 oraz art. 84 ust. 1, które posiadał zmarły przedsiębiorca, jeżeli:

- 1) zarząd sukcesyjny został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy, który posiadał decyzję lub zezwolenie akcyzowe;
- 2) po śmierci przedsiębiorcy, który posiadał decyzję lub zezwolenie akcyzowe, zostanie zapewniona ciągłość zarządu sukcesyjnego;
- 3) przedsiębiorstwo w spadku, zarządca sukcesyjny, następcy zmarłego przedsiębiorcy oraz małżonek zmarłego przedsiębiorcy spełniają warunki określone w art. 84b–84d;

- 4) zarządca sukcesyjny złoży, w terminie 7 dni od dnia śmierci przedsiębiorcy, wniosek o zmianę decyzji lub zezwolenia akcyzowego, poprzez dodanie do dotychczasowej nazwy posiadacza decyzji lub zezwolenia oznaczenia „w spadku”;
- 5) zmarły przedsiębiorca posiadał miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium kraju – w przypadku decyzji, o których mowa w art. 20a ust. 4.

Art. 84b. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku może być wykonywana działalność na podstawie zezwolenia akcyzowego, które posiadał zmarły przedsiębiorca, jeżeli:

- 1) przedsiębiorstwo w spadku spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) w przypadku zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego – prowadzi co najmniej jeden rodzaj działalności polegającej na produkcji, przeładowywaniu lub magazynowaniu wyrobów akcyzowych, w tym będących własnością innych podmiotów,
  - b) jest podatnikiem podatku od towarów i usług, z wyłączeniem zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego, o którym mowa w art. 48 ust. 2,
  - c) nie posiada zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa ani nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne,
  - d) złoży zabezpieczenie akcyzowe, z zastrzeżeniem art. 84d ust. 1,
  - e) nie zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, żadne z udzielonych mu zezwoleń, o których mowa w art. 84 ust. 1, jak również koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej ani nie została wydana decyzja o zakazie wykonywania przez nie działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646, 1479 i 1629), w zakresie wyrobów akcyzowych,
  - f) nie posiada, jako płatnik, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- 2) zarządca sukcesyjny spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) nie został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe,
  - b) w przypadku zezwolenia na prowadzenie składu podatkowego lub zezwolenia na nabywanie wyrobów akcyzowych jako zarejestrowany odbiorca – posiada tytuł prawny do korzystania z miejsca, w którym prowadzony jest skład podatkowy lub znajduje się miejsce przeznaczone do odbierania wyrobów akcyzowych, jeżeli tytułem prawnym jest umowa zawarta przez zmarłego przedsiębiorcę, w miejsce którego wstąpił zarządca sukcesyjny,
  - c) nie zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, żadne z udzielonych mu zezwoleń, o których mowa w art. 84 ust. 1, jak również koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej ani nie została wydana decyzja o zakazie wykonywania przez niego działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie wyrobów akcyzowych,
  - d) nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku;
- 3) nie jest prowadzone wobec któregośkolwiek z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy lub małżonka przedsiębiorcy postępowanie egzekucyjne, w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 84c. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku może być wykonywana działalność na podstawie decyzji o wpisie do rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych, którą posiadał zmarły przedsiębiorca, jeżeli:

- 1) przedsiębiorstwo w spadku spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) nie posiada zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa ani nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne,
  - b) złoży zabezpieczenie akcyzowe,
  - c) nie zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, żadne z udzielonych mu zezwoleń, o których mowa w art. 84 ust. 1, jak również koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej ani nie została wydana decyzja o zakazie wykonywania przez nie działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie wyrobów akcyzowych,
  - d) nie posiada, jako płatnik, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;

- 2) zarządca sukcesyjny spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) nie został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi lub przestępstwo skarbowe,
  - b) nie zostało cofnięte, ze względu na naruszenie przepisów prawa, żadne z udzielonych mu zezwoleń, o których mowa w art. 84 ust. 1, jak również koncesja lub zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej ani nie została wydana decyzja o zakazie wykonywania przez niego działalności regulowanej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w zakresie wyrobów akcyzowych,
  - c) nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku;
- 3) nie jest prowadzone wobec któregośkolwiek z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy lub małżonka przedsiębiorcy postępowanie egzekucyjne, w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 84d. 1. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku może być stosowane zwolnienie z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego, jeżeli:

- 1) przedsiębiorstwo w spadku spełnia następujące warunki:
  - a) jego sytuacja finansowa i posiadany majątek zapewniają wywiązywanie się ze zobowiązań podatkowych oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej,
  - b) nie posiada zaległości z tytułu cła, podatków stanowiących dochód budżetu państwa oraz opłaty paliwowej ani nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne,
  - c) zobowiązało się do zapłacenia, na pierwsze pisemne żądanie właściwego naczelnika urzędu skarbowego, kwoty akcyzy oraz kwoty opłaty paliwowej, przypadających do zapłaty z tytułu powstania zobowiązania podatkowego oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej,
  - d) nie posiada, jako płatnik, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- 2) zarządca sukcesyjny spełnia następujące warunki:
  - a) posiada miejsce zamieszkania na terytorium kraju,
  - b) nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku;
- 3) nie jest prowadzone wobec któregośkolwiek z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy lub małżonka przedsiębiorcy postępowanie egzekucyjne, w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku.

2. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku może być stosowana zgoda na złożenie zabezpieczenia ryczałtowego, jeżeli:

- 1) przedsiębiorstwo w spadku spełnia następujące warunki:
  - a) jego sytuacja finansowa i posiadany majątek zapewniają wywiązywanie się ze zobowiązań podatkowych oraz obowiązku zapłaty opłaty paliwowej,
  - b) nie posiada zaległości z tytułu cła, podatków stanowiących dochód budżetu państwa oraz opłaty paliwowej ani nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne,
  - c) nie posiada, jako płatnik, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- 2) zarządca sukcesyjny spełnia następujące warunki:
  - a) posiada miejsce zamieszkania na terytorium kraju,
  - b) nie jest prowadzone z jego majątku postępowanie egzekucyjne w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku;
- 3) nie jest prowadzone wobec któregośkolwiek z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy lub małżonka przedsiębiorcy postępowanie egzekucyjne, w związku z działalnością prowadzoną przy użyciu przedsiębiorstwa w spadku.

Art. 84e. 1. W trakcie trwania zarządu sukcesyjnego, na wniosek zarządcy sukcesyjnego, za pisemną zgodą następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy, właściwy naczelnik urzędu skarbowego zmienia decyzję lub zezwolenie akcyzowe, o których mowa w art. 20a ust. 4, art. 64 ust. 3, art. 65 ust. 8 oraz art. 84 ust. 1, przez zmianę podmiotu posiadającego decyzję lub zezwolenie akcyzowe z przedsiębiorstwa w spadku na jednego z następców prawnych, pod warunkiem że ten następcą prawny spełnia warunki wymagane do uzyskania tej decyzji lub tego zezwolenia.

2. Z dniem, w którym stała się wykonalna decyzja zmieniająca decyzję lub zezwolenie akcyzowe, o których mowa w art. 20a ust. 4, art. 64 ust. 3, art. 65 ust. 8 lub art. 84 ust. 1, następca prawny wskazany w tej decyzji lub tym zezwoleniu wstępuje w prawa i obowiązki wynikające ze zmienionej decyzji lub zmienionego zezwolenia akcyzowego.

Art. 84f. W przypadku gdy za życia przedsiębiorcy zaistniała przesłanka do wydania decyzji o wykreśleniu pośredniczącego podmiotu tytoniowego z rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych lub cofnięcia decyzji lub zezwolenia akcyzowego, o których mowa w art. 64 ust. 3, art. 65 ust. 8 oraz art. 84 ust. 1, a nie została wydana decyzja o wykreśleniu pośredniczącego podmiotu tytoniowego z rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych albo decyzja lub zezwolenie akcyzowe nie zostało cofnięte za życia przedsiębiorcy, właściwy naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję o wykreśleniu pośredniczącego podmiotu tytoniowego z rejestru pośredniczących podmiotów tytoniowych albo cofa decyzję lub zezwolenie akcyzowe w stosunku do przedsiębiorstwa w spadku lub następcy prawnego przedsiębiorcy, któremu przysługują prawa i obowiązki wynikające z tej decyzji lub tego zezwolenia.”;

16) w art. 130:

a) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. W przypadku śmierci przedsiębiorcy znaki akcyzy, które otrzymał zmarły przedsiębiorca, przejmuje z mocy prawa:

- 1) przedsiębiorstwo w spadku, w przypadku gdy zarząd sukcesyjny został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy;
- 2) osoba, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonująca czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, w przypadku gdy zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy.”;

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Znaki akcyzy mogą być przekazane:

- 1) następcom prawnym lub podmiotom przekształconym w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa;
- 2) jednemu z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy, który wstąpił w prawa i obowiązki wynikające z decyzji oraz zezwoleń akcyzowych, o których mowa w art. 20a ust. 4 oraz art. 84 ust. 1, na zasadach, o których mowa w art. 84e;
- 3) przedsiębiorstwu w spadku przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazania znaków akcyzy:

- 1) następcom prawnym lub podmiotom przekształconym w przypadkach wstąpienia przez nich w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa lub prawa i obowiązki, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
- 2) jednemu z następców prawnych zmarłego przedsiębiorcy, który wstąpił w prawa i obowiązki wynikające z decyzji oraz zezwoleń akcyzowych, o których mowa w art. 20a ust. 4 oraz art. 84 ust. 1, na zasadach, o których mowa w art. 84e,
- 3) przedsiębiorstwu w spadku przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, dokonujące czynności, o których mowa w art. 13 tej ustawy, w przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy

– uwzględniając konieczność kontroli nad przekazaniem znaków akcyzy oraz identyfikacji rodzaju i liczby przekazywanych znaków akcyzy.”.

Art. 106. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Celem kas, z zastrzeżeniem art. 13aa, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2077, z 2017 r. poz. 60 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1629).”;

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 723, 771, 864, 1000, 1075, 1499 i 1544.

- 2) po art. 13a dodaje się art. 13aa w brzmieniu:

„Art. 13aa. 1. Po śmierci przedsiębiorcy kasa nadal prowadzi imienny rachunek członka kasy związany z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629).

2. W okresie od ustanowienia do dnia wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego dostęp do środków pieniężnych zgromadzonych na imiennym rachunku członka kasy, o którym mowa w ust. 1, oraz prawo do wydawania dyspozycji przysługują zarządcy sukcesyjnemu.

3. Zarządca sukcesyjny niezwłocznie informuje kasę o osobach, które go powołały, a także o osobach, które uzyskały tytuł prawny do spadku po członku kasy.”;

- 3) w art. 13d w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Kasa jest obowiązana udzielić członkowi kasy, osobie, która uzyskała tytuł prawny do spadku po członku kasy, oraz zarządcy sukcesyjnemu, zbiorczej informacji o:”.

Art. 107. W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 165, 650 i 723) w art. 71 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Podatnikiem jest również:

- 1) podmiot, o którym mowa w art. 7 ust. 1b, jeśli wartość puli wygranych loterii fantowych lub gry bingo fantowe przekracza wartość kwoty bazowej, o której mowa w art. 70;
- 2) jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej stanowiąca przedsiębiorstwo w spadku w rozumieniu ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629) w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:
  - a) zarządu sukcesyjnego albo
  - b) uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629).”.

Art. 108. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2017 r. poz. 978, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 45a otrzymuje brzmienie:

„Art. 45a. Starosta, o którym mowa w art. 28 ust. 3, wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców również na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 2) art. 88b otrzymuje brzmienie:

„Art. 88b. Marszałek województwa wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 3) art. 118b otrzymuje brzmienie:

„Art. 118b. Wojewoda wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 109. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2018 r. poz. 603, 650 i 1544) w art. 32 uchyla się pkt 5.

Art. 110. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 160, 138, 650, 1128, 1375 i 1532) w art. 108 w ust. 2 pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) skreślenia lekarza z listy członków okręgowej izby lekarskiej z przyczyn określonych w art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 168) albo wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu pielęgniarki z przyczyn określonych w art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2418 oraz z 2018 r. poz. 138, 650, 728, 957, 1039, 1098, 1099, 1284 i 1544.

pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 123, 650, 1000, 1515, 1544 i 1629) – w przypadku indywidualnej praktyki zawodowej;

- 8) uzyskania informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu podmiotu.”.

Art. 111. W ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. z 2018 r. poz. 1159) art. 22b otrzymuje brzmienie:

„Art. 22b. Minister właściwy do spraw rynków rolnych wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 112. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2126 oraz z 2018 r. poz. 650, 723 i 1563) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 38 w ust. 1:
  - a) uchyla się pkt 3,
  - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) w przypadku likwidacji przedsiębiorcy;”;
- 2) w art. 39a w ust. 1 wyrazy „o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3–5” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 4 i 5”;
- 3) w art. 49zf w ust. 1 wyrazy „określone w art. 38 ust. 1 pkt 3–5” zastępuje się wyrazami „określone w art. 38 ust. 1 pkt 4 i 5”;
- 4) w art. 49zg w ust. 5 wyrazy „o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3–5” zastępuje się wyrazami „o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 4 i 5”.

Art. 113. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 123, 650, 1000, 1515 i 1544) w art. 76 w ust. 8 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) uzyskania przez organ prowadzący rejestr informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 114. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2003, z późn. zm.¹²⁾) w art. 142 w ust. 1a uchyla się pkt 2.

Art. 115. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 169, 650 i 1481) art. 56b otrzymuje brzmienie:

„Art. 56b. Marszałek województwa prowadzący rejestr podmiotów prowadzących kursy wykreśla podmiot prowadzący kursy z tego rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu tego podmiotu.”.

Art. 116. W ustawie z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1481 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650 i 1118) w art. 11 w pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) uzyskania informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu operatora pocztowego.”.

Art. 117. W ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2018 r. poz. 1310 i 1616) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 27e otrzymuje brzmienie:

„Art. 27e. Wojewódzki inspektor prowadzący rejestr, o którym mowa w art. 25 ust. 1, wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 62, 650, 723, 864, 1000 i 1075.

- 2) art. 51e otrzymuje brzmienie:

„Art. 51e. Wojewódzki inspektor prowadzący rejestr, o którym mowa w art. 49 ust. 1, wykreśla przedsiębiorcę z tego rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 3) art. 69e otrzymuje brzmienie:

„Art. 69e. Wojewódzki inspektor prowadzący rejestr, o którym mowa w art. 67 ust. 1, wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1269, 1276 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 16a otrzymuje brzmienie:

„Art. 16a. Prezes URE wykreśla wytwórcę z rejestru wytwórców energii w małej instalacji na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”;

- 2) art. 31a otrzymuje brzmienie:

„Art. 31a. Dyrektor Generalny KOWR wykreśla wytwórcę z rejestru wytwórców biogazu rolniczego na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508 oraz z 2018 r. poz. 149, 398 i 1544) w art. 72 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku śmierci dłużnika jego spadkobierca, a jeżeli ustanowiono zarząd sukcesyjny – zarządca sukcesyjny, staje się uczestnikiem postępowania restrukturyzacyjnego. Dla zabezpieczenia praw spadkobiercy sędziakomisarz z urzędu ustanawia kuratora, do którego przepisy art. 68–71 stosuje się.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 6 lipca 2016 r. o aktywizacji przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 387 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6–8 w brzmieniu:

- „6) przedsiębiorstwie w spadku – oznacza to przedsiębiorstwo w spadku, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629), zwanej dalej „ustawą o zarządzie sukcesyjnym”;
- 7) zarządzie sukcesyjnym – oznacza to zarząd sukcesyjny w rozumieniu ustawy o zarządzie sukcesyjnym;
- 8) zmarłym przedsiębiorcy – oznacza to zmarłego przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym.”;

- 2) w art. 8 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Jeżeli w okresie opodatkowania zmarł przedsiębiorca okrętowy, podatnikiem zryczałtowanego podatku w okresie od otwarcia spadku do dnia wygaśnięcia:

- 1) zarządu sukcesyjnego albo
- 2) uprawnienia do powołania zarządcy sukcesyjnego, jeżeli zarząd sukcesyjny nie został ustanowiony i dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1c ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 650, 771 i 1629)

– nie dłużej jednak niż do końca okresu opodatkowania, jest przedsiębiorstwo w spadku.

5. Przedsiębiorstwo w spadku kontynuuje opodatkowanie zryczałtowanym podatkiem na zasadach, jakie obowiązywały zmarłego przedsiębiorcę.”;

- 3) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. Przepisy art. 9–11 i art. 13 obowiązane jest stosować odpowiednio przedsiębiorstwo w spadku.”.

Art. 121. W ustawie z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (Dz. U. poz. 2361 oraz z 2018 r. poz. 650) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 27 w ust. 7 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) decyzji administracyjnej o wykreśleniu przedsiębiorcy turystycznego z rejestru po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy turystycznego, wydawanych z urzędu;”;
- 2) w art. 30 w ust. 7 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) wykreśleniu przedsiębiorcy turystycznego z rejestru po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy turystycznego z urzędu;”.

Art. 122. W ustawie z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. 2486 oraz z 2018 r. poz. 378 i 650) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 39 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Zezwolenie wygasa z chwilą wykreślenia brokera ubezpieczeniowego lub brokera reasekuracyjnego z rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej z innej przyczyny niż śmierć przedsiębiorcy.”;
- 2) art. 98 otrzymuje brzmienie:
„Art. 98. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2065, z późn. zm.¹³⁾) w art. 3 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Celem kas, z zastrzeżeniem art. 13aa, jest gromadzenie środków pieniężnych wyłącznie swoich członków, udzielanie im pożyczek i kredytów, przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych oraz wykonywanie dystrybucji ubezpieczeń na zasadach określonych w ustawie z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. poz. 2486 oraz z 2018 r. poz. 378, 650 i 1629).”.

Art. 123. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646 i 1479) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadku przedsiębiorcy wpisanego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej i trwa do dnia wskazanego w tym wniosku albo we wniosku o wznowienie wykonywania działalności gospodarczej albo do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”;
- 2) w art. 25 w ust. 2 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) może powołać albo odwołać zarządcę sukcesyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629).”.

Art. 124. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. poz. 647 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5:
  - a) w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) oznaczenie „w spadku”, jeżeli został ustanowiony zarząd sukcesyjny;”;
  - b) w ust. 2 w pkt 16 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 17–24 w brzmieniu:
„17) data zgonu albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy;
18) dane zarządcy sukcesyjnego, o ile zarządca sukcesyjny został powołany;
19) dane zarządcy sukcesyjnego powołanego na wypadek, gdyby zarządca sukcesyjny powołany w pierwszej kolejności zrezygnował z pełnienia tej funkcji albo nie mógł jej pełnić z powodu śmierci, ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych, odwołania go przez przedsiębiorcę albo uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej (Dz. U. poz. 1629);
20) informacja o ustanowieniu zarządu sukcesyjnego i dacie ustanowienia zarządu sukcesyjnego;

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 723, 771, 864, 1000, 1075, 1499, 1544 i 1629.

- 21) informacja o tym, że zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję z powodu:
    - a) śmierci,
    - b) ograniczenia lub utraty zdolności do czynności prawnych,
    - c) odwołania,
    - d) rezygnacji,
    - e) uprawomocnienia się orzeczenia o zakazie, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej
– oraz dacie, z którą zarządca sukcesyjny przestał pełnić tę funkcję z powodów wskazanych w lit. a–e;
  - 22) informacja o powołaniu kolejnego zarządcy sukcesyjnego w przypadkach, o których mowa w pkt 21;
  - 23) informacja o okresie, na jaki zarząd sukcesyjny został przedłużony przez sąd;
  - 24) informacja o wygaśnięciu zarządu sukcesyjnego i dacie wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego.”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Dane przedstawiciela ustawowego, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, 7, 8 i 11, albo zarządcy sukcesyjnego, o którym mowa w ust. 2 pkt 18 i 19, obejmują jego imię i nazwisko oraz odpowiednio dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 5–7, a także numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile taki posiada.”;
- 2) w art. 15:
- a) w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) w terminie 7 dni od dnia zmiany danych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem danych w zakresie numeru PESEL, pkt 2, 5–8, albo niezwłocznie, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu zmiany danych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 18 i 19, lub”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Wraz z wnioskiem o zmianę wpisu w CEIDG obejmującą wpisanie danych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 18 i 19, przedsiębiorca składa oświadczenie, że zarządca sukcesyjny wyraził zgodę na pełnienie tej funkcji. Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”;
- c) dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:
- „5. Do zarządcy sukcesyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1 pkt 1 i 2.
6. Osobie powołanej na zarządcę sukcesyjnego, która zrezygnowała z pełnienia tej funkcji, przysługuje uprawnienie do złożenia wniosku o zmianę wpisu w CEIDG obejmującą wykreślenie jej danych, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 18 i 19.”;
- 3) w art. 19:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego wpisowi z urzędu do CEIDG podlega informacja o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, począwszy od dnia następującego po dniu ustanowienia zarządu sukcesyjnego.”;
- b) w ust. 3 wyrazy „o których mowa w ust. 1 i 2” zastępuje się wyrazami „o których mowa w ust. 1–2”;
- 4) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wpisowi z urzędu do CEIDG podlegają dane i informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 – w zakresie numeru PESEL i pkt 2a–4 oraz w ust. 2 pkt 2, 7–15, 17 i 20–24, oraz zmiany tych danych i informacji.”;
- 5) art. 22 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 22. CEIDG przekazuje drogą elektroniczną nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu uzyskania informacji i danych wpisanych do CEIDG na podstawie art. 21, oraz zmiany tych danych i informacji, oraz informacji, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 18 i 19 oraz art. 37 ust. 1 pkt 1, do Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, Głównego Urzędu Statystycznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz organów, o których mowa w art. 44 ust. 3.”;

6) w art. 23 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2–6 w brzmieniu:

„2. Jeżeli postanowienie o ogłoszeniu upadłości zostało wydane po śmierci przedsiębiorcy, informację, o której mowa w ust. 1 pkt 6 lit. a, sąd upadłościowy zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

3. Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 21 lit. b i c oraz pkt 22–24, sąd zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu:

- 1) uprawomocnienia się orzeczenia, którego skutkiem jest ograniczenie zdolności do czynności prawnych zarządcy sukcesyjnego lub jej utrata;
- 2) uprawomocnienia się postanowienia o odwołaniu lub powołaniu kolejnego zarządcy sukcesyjnego;
- 3) uprawomocnienia się postanowienia o przedłużeniu okresu zarządu sukcesyjnego;
- 4) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z powodu uprawomocnienia się postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, na podstawie którego spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości;
- 5) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z powodu uprawomocnienia się postanowienia o dziale spadku obejmującym przedsiębiorstwo w spadku.

4. Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 20, pkt 21 lit. c i d, pkt 22 i 24, notariusz zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu:

- 1) sporządzenia aktu powołania zarządcy sukcesyjnego;
- 2) sporządzenia aktu odwołania zarządcy sukcesyjnego;
- 3) sporządzenia protokołu rezygnacji zarządcy sukcesyjnego;
- 4) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z powodu zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia albo wydania europejskiego poświadczenia spadkowego, na podstawie którego spadkobierca albo zapisobierca windykacyjny nabył przedsiębiorstwo w spadku w całości;
- 5) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z powodu nabycia przedsiębiorstwa w spadku przez jedną osobę na podstawie czynności prawnej, dokonanej w formie aktu notarialnego;
- 6) wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z powodu dokonania działu spadku obejmującego przedsiębiorstwo w spadku w formie aktu notarialnego.

5. Informację, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 24, zarządca sukcesyjny zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu wygaśnięcia zarządu sukcesyjnego z przyczyny wskazanej w art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.

6. Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 17 i pkt 21 lit. a, podlegają wpisowi z urzędu do CEIDG po uzyskaniu z rejestru PESEL informacji o śmierci przedsiębiorcy albo zarządcy sukcesyjnego, a jeżeli przedsiębiorca albo zarządca sukcesyjny nie posiadał numeru PESEL – po uzyskaniu wiarygodnej informacji o jego śmierci.”;

7) art. 25–27 otrzymują brzmienie:

„Art. 25. Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e, sąd upadłościowy, Krajowy Rejestr Karny albo właściwy organ zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego, po uzyskaniu informacji o uprawomocnieniu się orzeczenia o zakazie:

- 1) prowadzenia działalności gospodarczej;
- 2) wykonywania określonego zawodu;
- 3) prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi.

Art. 26. 1. Krajowy Rejestr Karny zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego uzyskane informacje o wykonaniu albo darowaniu środka karnego oraz uchyleniu środka zabezpieczającego, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e, zgłoszonych do CEIDG, a także informacje o usunięciu z Krajowego Rejestru Karnego danych wynikających z orzeczenia zawierającego środek karny albo środek zabezpieczający, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e, zgłoszonych do CEIDG.

2. Krajowy Rejestr Karny zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego informacje o zastosowaniu przepisów art. 14a oraz art. 20 ust. 1c ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1218 i 1544) do orzeczenia zawierającego zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e, zgłoszony do CEIDG.

Art. 27. Sąd upadłościowy zgłasza niezwłocznie do CEIDG za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG lub innego zintegrowanego z CEIDG systemu teleinformatycznego informację o wstrzymaniu wykonania, uchyleniu lub zmianie orzeczenia o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę albo zarządcę sukcesyjnego.”;

8) w art. 28 pkt 1–5 otrzymują brzmienie:

- „1) daty uprawomocnienia orzeczeń o zakazach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e;
- 2) okresy, na jakie orzeczono zakazy, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e;
- 3) informacje o wydaniu orzeczeń o zmianie terminu zakazów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e;
- 4) informacje o wstrzymaniu wykonalności orzeczeń o zakazach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e;
- 5) informacje o uchyleniu zakazów, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e.”;

9) art. 30 i art. 31 otrzymują brzmienie:

„Art. 30. 1. Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia do CEIDG informacji o prawomocnym orzeczeniu zakazu prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę, z wyłączeniem orzeczenia zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

2. Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie po upływie 2 miesięcy od dnia śmierci albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął ten okres, chyba że wpis do CEIDG zawiera informację o powołaniu zarządcy sukcesyjnego przez przedsiębiorcę albo w tym okresie został powołany zarządca sukcesyjny. W przypadku ustanowienia zarządu sukcesyjnego wpis przedsiębiorcy jest nadal publikowany z dodaniem oznaczenia „w spadku”.

3. W przypadku zajścia zdarzenia, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 21, wykreślenie z CEIDG przedsiębiorcy następuje niezwłocznie po upływie miesiąca od dnia wykreślenia zarządcy sukcesyjnego z CEIDG, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął ten okres, chyba że w tym okresie został powołany kolejny zarządca sukcesyjny.

4. Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 23 ust. 2, ust. 3 pkt 4 i 5, ust. 4 pkt 4–6 i ust. 5, nie później niż w terminie 7 dni od dnia dokonania tego zgłoszenia.

5. Wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie po upływie 2 lat od dnia śmierci albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął ten okres, chyba że dokonano zgłoszenia, o którym mowa w art. 23 ust. 3 pkt 3. W takim przypadku wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie po upływie okresu określonego przez sąd, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął ten okres.

6. Do czynności, o których mowa w ust. 1–5, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 31. Informacje o dokonaniu wykreślenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1–5, CEIDG przekazuje do Centralnego Rejestru Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników, Głównego Urzędu Statystycznego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz organów, o których mowa w art. 44 ust. 3, drogą elektroniczną, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu wykreślenia przedsiębiorcy z CEIDG.”;

10) w art. 38 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku prokurenta w informacji, o której mowa w ust. 1, wskazuje się, czy przedsiębiorca zastrzegł, że z chwilą jego śmierci prokurent stanie się zarządcą sukcesyjnym.”;

11) w art. 43:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dane i informacje, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1–18 i 20–24, z wyjątkiem danych niepodlegających udostępnieniu zgodnie z ust. 1, CEIDG udostępnia niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia dokonania do niej wpisu.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Dane, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 19, CEIDG udostępnia z chwilą wykreślenia zarządcy sukcesyjnego powołanego w pierwszej kolejności.”;

12) w art. 44:

a) w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5–7 w brzmieniu:

„5) złożenia wniosku o potwierdzenie możliwości wykonywania przez zarządcę sukcesyjnego decyzji, o której mowa w pkt 1–3, oraz potwierdzenia przez organ możliwości wykonywania tej decyzji przez zarządcę sukcesyjnego;

6) przeniesienia decyzji, o której mowa w pkt 1–3, na wniosek, o którym mowa w art. 42 ust. 1 albo 5 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej;

7) złożenia wniosku, o którym mowa w art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane do CEIDG przez odpowiednie organy koncesyjne, organy prowadzące rejestry działalności regulowanej oraz organy właściwe do spraw zezwoleń, nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu uzyskania informacji o prawomocnym rozstrzygnięciu sprawy, której dotyczą, wraz z podaniem daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia albo złożeniu wniosku i znaku sprawy. Jeżeli sprawa była rozstrzygana w drodze decyzji, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, organy te przekazują informacje nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu nadania rygoru natychmiastowej wykonalności. CEIDG udostępnia te informacje nie później niż w dniu roboczym następującym po dniu ich otrzymania. Przepisy art. 8 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.”;

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. W przypadku niezłożenia wniosku, o którym mowa w art. 38 ust. 1 albo art. 42 ust. 1 albo 5 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, wykreśla się z CEIDG z upływem 7 miesięcy od dnia śmierci albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy.

3b. W przypadku niezłożenia wniosku, o którym mowa w art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej, informację, o której mowa w ust. 1 pkt 4, wykreśla się z CEIDG z upływem 4 miesięcy od dnia śmierci albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy.”;

13) w art. 49 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 13–15 i pkt 21 lit. e, usuwa się z CEIDG po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 26 i art. 27, a także po upływie okresu, na jaki orzeczono zakaz prowadzenia działalności gospodarczej zgłoszony do CEIDG przez sąd upadłościowy zgodnie z art. 25 pkt 1.”.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 125. Przepisy ustawy stosuje się, jeżeli śmierć przedsiębiorcy nastąpiła po dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 126. Do umów zawartych przez przedsiębiorcę przed dniem wejścia w życie art. 30 przepis ten stosuje się.

Art. 127. Do umów o pracę zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 31 oraz przepisy ustaw zmienianych w art. 65 i art. 82, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 128. Do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 61, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 129. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 63 i art. 91, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 130. Do postępowań egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 63 i art. 64, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 131. Do nabycia własności przedsiębiorstwa osoby fizycznej lub udziału w nim, które nastąpiło od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 66, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 132. Do postępowań podatkowych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 78, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 133. 1. Do postępowań w przedmiocie ogłoszenia upadłości wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 92, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do postępowań restrukturyzacyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 72 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 119, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 134. 1. Do zgłoszeń o zaprzestaniu prowadzenia działalności, o których mowa w art. 19 ust. 2a pkt 2 ustawy zmienianej w art. 105, składanych do dnia 31 grudnia 2018 r., stosuje się wzór zgłoszeń, o których mowa w art. 19 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, określony w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2018 r., i mogą być zmieniane.

Art. 135. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 30, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 122, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*